

IFK gjorde klart med ny målvakt

SPORT. Målvakten **Gustav Långbacka** är IFK Mariehamns senaste nyförvärv. 24-åringen kommer från Gam-lakarleby, spelade senast för KPV i division I och är 193 centimeter lång.

– Jag styr spelet och är aktiv på det sättet och har bra räckvidd eftersom jag är lång. Och så tycker jag att jag är ganska bra på inlägg, säger han.

SIDAN 16

Mise är mycket nära likvidation –styrelsen vädjade till stämman

NYHETER. Mise-styrelsen måste nu snabbt som ögat arbeta om budgeten för nästa år. Efter gårdagens maratonsstämma – där frustrationen steg och tröttheten spred sig allt mera ju längre tiden led – beslöts att en extra stämma hålls i mitten av februari.

Uppskovet innebär extra kostnader för Mise som redan dras med ett jätteunderskott, och miljöminister **Katrin Sjögren** var klart kritisk mot kommunernas ovilja att sträcka

till det begärda kapitaltillskottet för att rädda kommunförbundet från konkurs.

Styrelseordförande **Jan Lindgrén** bekräftade att slutet är nära:

– Alla har klart för sig hur fattiga kommunerna är, men inte hur fattigt Mise är. Vi måste ställa in betalningarna redan den här månaden och söka oss i likvidation om inte skulderna blir betalda!

Stämman sågs av flera som ”sanningens mi-

nut”. Motsättningarna är nu så stora att Mise kan falla sönder i tre delar – Mariehamn/Jomala, resten av landsbygden och skärgården.

Den välgkost till styrelsen som röstades fram på stämman innebär ökade kostnader för hushållen med 20-30 procent, konstaterade **Katrin Sjögren** efter avslutad stämma.

– Det stämmodeltagarna säger är att hushållen ska betala rubbet.

SIDORNA 2-3

Permitteringar i Optinova ab

NYHETER. Den globala finanskrisen har nått Åland. Företagsledningen i Optinova ab i Godby har bett om samarbetsförhandlingar med facket och personalen fick i går information om det trängda ekonomiska läget. Konkret handlar det om tillfälliga permitteringar.

– Vi har problem med likviditeten men inte med ekonomin eller stabiliteten, säger Optinovas vd **Björn Kalm** som räknar med att kunderna återvänder i februari eller mars och med det kommer också produktionen i gång igen.

SIDAN 4

Då i vårt mörka hus stiger med tända ljus...

PORTRÄTT.

Ljusdrottningen **Majken Karlström** älskar människor. Det är en av orsakerna till att hon har en så aktiv fritid. Judo, dans och sång: överallt har hon möjlighet att träffa människor hon knappast annars skulle ha möjlighet att möta.

– Eftersom jag har så många aktiviteter känner jag många. Det är därför det är så roligt att hålla på med mycket.

Nyan har tagit en promenad med Ålands egen lucia, **Majken Karlström**. Vi får veta att hon är stresstålig, ressurgen och att hennes kläder ofta ligger utspridda hemma i lägenheten.

SIDORNA 10-11

Foto: STEFAN ÖHBERG

familjen

7

”Åsnan lunkar på. Det är inte bråttom.”
JUANITA FAGERHOLM-URCH
I ETT LITET ORD.

kultur

8

Anders Wiklöf bjuder in till en ny Östersjökoncert på Andersudde i augusti nästa år.

folk

9

Lucia besökte bland annat St Mårtens daghem i fredags.

trädgård

12

”Att långsamt vandra runt i den trolska blå skymningstimmen och lotsas av bleka månar borde vara varje trädgårdsägare förunnat.”

Ödesstämma. Gårdagens Mise-stämma betecknades av flera deltagare som "sanningens minut". Mise är på konkursens rand och det finns knappt om tid att arbeta om budgeten och avgifterna inför en ny stämma. Stämmans beslut blev i alla fall att extrastämma ska hållas i februari.

Mise-styrelsen fick vägkost inför brådsåkande extrastämma

Men mera pengar behövs snabbt, annars går Mise i konkurs

Ska Mises medlemskommuner skjuta till drygt 440.000 euro i kapitaltillskott, ska budgeten inklusive avgiftsförslaget för 2009 skickas tillbaka till styrelsen för ny bearbetning och ska fastighetsnära hämtning av brännbart avfall bli obligatoriskt?

Alla de tre frågorna gick till omröstning på gårdagens Mise-stämma som pågick ända till klockan 17.

Vid det laget var de flesta deltagare så utmattade att det knappt gick att hålla reda på vad omröstningarna resulterat i. Men styrelsens ordförande **Jan Lindgrén**, som lugnt besvarade alla frågor som väcktes under dagen, tyckte ändå att han hade fått tydlig vägkost för styrelsens vidare arbete med budgeten.

Ja till kapitaltillskott

I kraft av invånarantalet hade Mariehamn och Jomala majoritet på stämman och röstade tillsammans med Hammarland, Lumparland och Saltvik igenom förslaget att medlemskommunerna ska skjuta till kapital i form av lån för att Mises ackumulerade underskott ska täckas, trots många småkommuners motstånd, med tillägget att styrelsen ska

Frågor. Bert Randelin från Finström hade många frågor på stämman.

se till att budgeten fås i balans.

Mises revisor har sagt ifrån – det går inte an att bygga på underskottet för varje år. Det egna kapitalet är negativt.

Nära konkurs

Att det är nära slutet för Mise gjorde Jan Lindgrén ingen hemlighet av. Om pengarna inte beviljas måste Mise söka sig i likvidation inom kort och ställa in betalningarna redan den här månaden. Det finns egentligen inte heller någon tid att omarbota budgetförslaget, som stämman röstade för, eftersom pengarna är slut redan om några veckor och det tar alltför lång tid innan extra stämma kan hållas.

–Mise hinner gå i konkurs före det, konstaterade han.

Med darr på ribban kan det gå an att stämman hålls i mitten av februari, vilket stämmans beslut också blev – men

Lugn i stormen. Styrelsens ordförande Jan Lindgrén lyckades hålla sig lugn i stormen, även om också han stundtals såg både trött och frustrerad ut.

det innebär enligt honom extra kostnader i form av dubbel fakturering – kostnader som någon förstås måste betala.

Hämta avfall eller inte?

Den tredje omröstningen gällde stämmans förslag att fastighetsnära hämtning av brännbart avfall ska bli obligatorisk nästa år. Den slutade med att de invånartäta kommunerna sa nej till förslaget, vilket rimligtvis måste innebära att styrelsens förslag att införa obligatorisk hämtning gick igenom även om det hela blev någon oklart.

Fastighetsnära hämtning upprörde bland annat **Elof Johns** från Finström.

–Många som jag pratat med i

kommunen vill inte ha den förbannade sopbilen in på backan, sa han och gav med sitt uttalande röst åt vad frågan gäller för många – att man inte vill bli tvingade till något som man inte vill ha.

Stad kontra landsbygd

Många påtalade klyftan mellan staden och landsbygden i den här frågan som samtidigt är en ödesfråga för Mises existens: Mariehamnare och Jomalabor vill inte vara med och betala för att upprätthålla dubbla avfallssystem och har därför väckt tanken på att lämna förbundet. Om det sker så finns knappast förutsättningar för Mise som det ser ut i dag.

Styrelsemedlem. Harry Jansson, Jomala, sitter i Mises styrelse. Till vänster om honom Ronald Källström från Geta som har aviserat utträde ur förbundet.

Jan Lindgrén var övertygad: –Vi har mycket problem med sopdumpling på de obemänskade stationerna när folk lämnar sopor utan att betala för sig. Det enda sättet att lösa problemet är att införa fastighetsnära hämtning.

Han håller inte med dem som hört av sig och påstått att de inte har något avfall "för att de bränner själva i pannan".

–Det är olagligt. Tyvärr finns det inga påföljder för den som bryter mot lagen, så därför har vi gått in för att föreslå ett ändrat avgiftssystem.

Omarbetas snabbt

Det föreslagna systemet, som nu alltså ska omarbetas i

mycket snabb takt, går ut på att grundavgiften blir högst för de hushåll som inte har någon avfallsservice alls. Rabatter beviljas ju bättre hushållen sorterar.

Stämmodeltagarna kunde grovt delas in i två kategorier: De som vill att avgifterna ska sättas utifrån hushållens behov, och de som inser att avgifterna måste sättas så att budgeten fås i balans – inklusive tillskottet från kommunerna.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Miljöminister Katrin Sjögren:

Kommunernas ansvar att skjuta till pengar

– Enligt EU-direktivet är renhållningen kommunal service som kommunerna ska vara med och betala. Men nu säger kommunernas representanter på stämman att det är hushållen som ska betala allt!

Frustrerad. Miljöminister Katrin Sjögren är frustrerad över kommunernas ovilja att betala Mises ackumulerade underskott. Foto: JONAS EDSVIK

Det säger miljöminister Katrin Sjögren som deltog på gårdagens Mise-stämma som representant för tillsynsmyndigheten landskapsregeringen.

Hon var klart frustrerad över vad hon hörde på stämman – att motståndet i många kommuner är kompakt mot att vara med och betala det stora underskott som samlats i Mise under de tre år som verksamheten pågått.

– EU-direktivet innebär att kommunerna ska bekosta bland annat tillsyn, städning av insamlingsplatserna och fakturering. Det som kommunernas representanter säger på stämman är att hushållen ska stå för rubbet.

Hon påpekar att man inte både kan tala för att kommunerna inte ska betala och sänkta avgifter för hushållen.

– Om kommunerna inte be-

talar så höjs ju grundavgiften för hushållen.

Hushållen får betala

Hon är också kritisk mot att kommunerna inte vill betala för att Åpab och Proans är med i Mise-systemet. De båda företagen har enligt henne tagits in för att på sikt få ner hushållens kostnader, påpekar hon.

– Alla diskussioner här innebär, som jag tolkar det, högre kostnader för hushållen. Det innebär att det nya avgiftsförslaget som Mise-styrelsen ska utarbeta höjer grundavgiften

för hushållen med 20-30 procent, konstaterar hon.

Som hon ser det finns det en uppenbar risk för att Mise kan falla sönder i tre delar – Mariehamn/Jomala, landsbygden och skärgården.

I det läget är hon mer än orolig för hur det farliga avfallet i kommunerna tas om hand framöver.

– Vi måste verkligen hålla i hanteringen av problemavfallet, Annars har vi ett jätteproblem för miljön.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Hos fogden. Totalt 170 Mise-fakturor ligger nu hos fogden i väntan på indrivning, berättade verksamhetsledare Fredrik Karlsson på stämman. Foto: JONAS EDSVIK

Mise i dagsläget:

170 fakturor hos fogden

121 ärenden – totalt 170 Mise-fakturor – finns nu hos fogden för indrivning.

Det berättade Mises verksamhetsledare Fredrik Karlsson på gårdagens stämma.

Så här ser det ut i dag:

■ I januari 2006 var antalet obetalda Mise-fakturor närmare 3.000. Efter domstolsutslag betalades många av dem under våren, men fortfarande är 16.000 euro obetalt. De fakturorna har gått till fogden för indrivning. Också 2007 lät hushåll bli att betala sammanlagt 54.000 euro. Också de fakturorna går till fogden.

■ Kundfordringarna uppgick den 30 november i år till drygt 200.000 euro. I år tar man i bruk förseningsränta.

■ Fortfarande har Mise svår-

igheter att få främst sommarstugor, men också regelrätta hushåll, i sitt register. Det förekommer att till och med medlemskommuner låtit bli att lämna in uppgifter om sina egna fastigheter.

■ Hittills i år har Mise fått cirka 5.000 samtal och 4.000 e-postmeddelanden, något som tårt mycket på personalens arbetstid.

■ Det förväntade underskottet för 2008 är cirka 160.000 euro. De 118.000 euro för producentansvaret och 11.000 euro i budgeterat landskapsbidrag uteblir.

Kommunernas ansvar

Styrelsens ordförande Jan Lindgrén påminde i sitt hälsningsanförande kommunrepresentanterna om att de inte ska skälla på Mise, utan tänka

på att alla beslut som Mise förverkligat är sådana som fattats på stämmorna.

– Det finns inget i åländsk lagstiftning som kräver att allt ska vara avgiftsfinansierat, sa han och tryckte med det på kommunernas ansvar för att skjuta till pengar.

– Före Mise finansierades renhållningen över skattesekeln. Lemland, som står utanför Mise, budgeterar varje år en summa för renhållningen, något som Mise-kommunerna inte gör. Om man skulle ta Lemlands budgetsumma gånger antalet Mise-kommuner så skulle vi komma upp i en summa som täcker det samlade Mise-underskottet, påpekade han.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Välkommen ombord och handla utsökta viner till julbordet!

Köp tre av dessa viner för minst 30 € så får du 15 % rabatt

Prisex. 3 x 75 cl EUR 32,90

VIKING LINE

www.vikingline.ax

Lite mera du.

Köp en soffa eller matgrupp för minst 850€ så får du en matta på köpet.

Erbjudandet gäller på köp eller beställning före 24 december 2008.

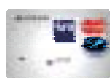
EM Åland

Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940

ÅRETS EM-BUTIK!

JULÖPPET from 13/12:

Vardag 09-19
Lördag 10-16
Söndag 12-16

Skräddarsydd finansieringsalternativ med Aktiiviraha!

www.em.com

Optinova måste permittera

Paus i verksamheten. Optinova ab, som ägs av Eriksson Capital ab, har drabbats av den globala finanskrisen och tvingas nu tillfälligt permittera de anställda. Foto: JONAS EDSVIK

– men enbart för en kort period

Optinova ab har drabbats av den globala lågkonjunkturen och vill nu tillfälligt permittera sina anställda.

Personalen informeras i går om att företagsledningen bett om samarbetsförhandlingar med facket.

Den svåra ekonomiska krisen i världen har nu nått även till Åland och då närmare bestämt till succéföretaget Optinova ab i Godby. –Vi har begärt en diskus-

sion med facket om de åtgärder som krävs för att hjälpa den akuta situation som är, förklarar Optinovas vd **Björn Kalm**.

Vilka åtgärder är det? –Det handlar om tillfälliga permitteringar.

Finns grundbehov

Optinova, som har 135 anställda, tillverkar medicinska IV-slangar som är en av komponenterna i de IV-kanyler som används inom sjukvården i hela världen. Företagets kunder är de som

tillverkar kanylerna och kunderna håller nu låg profil.

Exakt hur akut är situationen?

–Vi har problem med likviditeten men inte med ekonomin eller stabiliteten. Eftersom det hela tiden finns ett grundbehov av utrustningen räknar vi med att kunderna återkommer i februari-mars då de börjar producera igen.

Varför har efterfrågan minskat nu?

–Under de senaste två åren har det varit överproduktion och kunderna har handlat för

att bygga upp lager. Sedan september och oktober kan många av dem inte hålla lager längre och väljer att sälja ut medan deras egen produktion ligger nere.

Varit förskonade

Björn Kalm konstaterar att Optinova har varit förskonade från att drabbas under lågkonjunkturer eftersom folk i världen inte är mindre sjuka då. Men en gång tidigare har företaget tvingats vidta åtgärder och det var i samband med Kuwaitkrisen i början av

1990-talet. Under Irak-krigets början kände man också av en mindre svacka i efterfrågan på slangarna. Det här beror på att många av kunderna finns i USA.

Företagsledningen håller på att sammanställa det exakta läget bland kundernas behov för att inför mötet med facket kunna ge en realistisk bedömning över hur lång permitteringen skall vara.

Samarbetsförhandlingarna inleds på onsdag.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

De föreslås som landskapsrevisorer

■ Igår klockan 15 gick tiden ut för partierna att föreslå landskapsrevisorer för finansåret 2009. En gemensam lista har lämnats in. Liberalerna föreslår **Tuula Mattsson**, centern **Sven-Anders Danielsson**, socialdemokraterna **Eva Törnroos** och Ålands framtid **Rolf Granlund**. Frisinnad samverkan vill se **Anthonio Salminen** som ersättare och obunden samling **Runa-Lisa Jansson**.

Sammansättningen av landskapsrevisorgruppen förändras varje år. Vid det förra valet i lagtinget stoppade talmanskonferensen den första namnlistan. Orsaken var att enbart män föreslogs till de ordinarie posterna.

Senare valdes **Sune Eriksson**, **Monica Häggblom**, **Anthonio Salminen** och **Rolf Häggblom**. (ak)

Nauclér frågar om flygplatssvenska

■ Ålands riksdagsledamot **Elisabeth Nauclér** har i riksdagen lämnat in ett spörsmål som gäller säkerhetskontrollen av flygpassagerare. Hon påpekar bristen på svenskspråkig service och frågar vad regeringen ämnar göra för att rätta till missförhållandet och hur man ska förhindra att problemet uppstår då myndigheter överlåter sina uppgifter till privata aktörer.

”Säkerhetskontrollen upplevs av många som integritetskränkande och besvärlig, men det är ju ändå fråga om ett nödvändigt ont som man får underkasta sig för allas säkerhet. Att det inte automatiskt ges service på svenska gör ju däremot att situationen upplevs som ännu besvärligare av passagerarna med svenska som modersmål.” skriver Nauclér bland annat i en kommentar till sin fråga.

Regeringen har 21 dagar på sig att besvara spörsmålet. (ab)

Matserveringarna får hygiengodkänt

■ Det finns inga allvarigare brister i matserveringarna på landsbygden. Det framkommer av en inspektion som Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har gjort på uppdrag av hälsonämnden.

Sammanlagt 16 av landsbygdens matserveringar har granskats sedan juni. Myndigheterna har tittat närmare på livsmedelshygienen, sophanteringen, lokalerna, personalens hygienintyg och verksamheternas egenkontroll.

De sammanlagt fem brister som uppdragades handlade i tre fall om att det saknades kopior på personalens hygienpass och friskintyg. På två serveringar vill myndigheterna att lokalerna förbättras.

Livsmedelshygienen var genomgående tillfredsställande. (tt-s)

Krock på Styrmansgatan

■ En personbil blev påkörd bakifrån i korsningen Styrmansgatan-Östra Utfarten i Mariehamn i torsdag eftermiddags.

Inga personer kom till skada i kollisionen men bilarna fick plåtskador. (mn)

Överskott i budgeten för Sund

SUND. Servicehemmet ska byggas till, liksom Tosarby daghem och sammanlagt tre heltidsbefattningar utspridda på flera befattningar finns med i Sunds budget för nästa år.

Servicehuset Tallgården ska byggas om och till under åren 2009-11 enligt kommunens ekonomiplan för de åren. Etapp 1 inleds i augusti och avslutas i april 2010. Kommunfullmäktige godkände en budget där 1,6 miljoner euro avsätts för år 2009 och ytterligare 1,4 miljoner för år 2010. Etapp 2 klaras av under 2011 för 550.000 euro.

Tosarby daghems avdelning 3 räknas bli klart att tas i bruk i augusti 2009. I budgeten avsattes dryga 560.000 euro för ändamålet. Den planerade värmeanläggningen till daghemmet flyttades till år 2011.

Kommunfullmäktige beslöt även att det fortsatta arbetet med avloppsledningsnätet som ska förbindas med Mariehamn. I budgeten finns 150.000 euro för åren 2009-10 och 200.000 euro för 2011.

För att kunna möta investeringskostnaderna för 2009 på

Byggs om och till. Servicehemmet Tallgården byggs om och till i två etapper för sammanlagt över 3,5 miljoner euro under de närmaste tre åren. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

2,3 miljoner euro måste kommunen ta lån 1,2 miljoner.

–Vi får inga landskapsandelar för investeringar längre, säger kommundirektör Christina Nukala-Pengel.

En ny tjänst som servicehusföreståndare för Tallgården finns i budgeten och även utökandet av vissa tjänster. Till exempel byråsekreterarens tjänst blir heltid, liksom

kocken i Tosarby daghem.

–Totalt blir det 3 heltidsbefattningar om man räknar ihop alla procent.

Överskottet för budgeten blir 255.815.

–Det kunde vara mer, men med tanke på investeringarna är det bra så, säger Nukala-Pengel.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax

Stöldlager upptäckt i Finström Polisen söker cykelägare

Polisen upptäckte i somras ett lager med stöldgods i Finström och två personer är nu misstänkta för stöld och häleri.

Fyra av de cyklar som fanns i lagret saknar dock fortfarande ägare och polisen har bett media om hjälp med en efterlysning.

Det var i början av juli i somras som polisen gjorde en husrannsakan i Finström och upptäckte ett stöldlager med bland annat en moped och flera cyklar.

–Tre personer greps och två av dem är nu misstänkta för stöld och häleri, berättar utredaren **Christoffer Ahlfors** vid polisen.

Det fanns sammanlagt sju cyklar i lagret. Exakt när cyklarna har stulits är oklart.

Tre ägare har polisen lyckats

spåra men fyra cyklar har inte kommit till rätta. Eftersom det handlar om dyra cyklar väljer polisen nu att försöka efterlysa ägarna via massmedia.

–Om inga ägare dyker upp tillfaller cyklarna i egenskap av stöldgods staten, säger Ahlfors.

Det handlar om:

–**Extreme mountainbike**, svart ram.

–**Tunturi catch**, grå ram, skivbromsar

–**GT Avalanche**, svart ram, skivbromsar

–**BMX**, svart ram

Har du blivit av med en cykel av ovanstående märke och färg skall du kontakta Christoffer Ahlfors eller lämna dina kontaktuppgifter till polisens växel, telefon 527 100. Växeln har öppet dygnet runt.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Cyklar hett byte

■ Två cyklar av märket Tunturi stals i Mariehamn någon gång mellan i tisdags och i onsdags.

Den ena tillgreps från en gårdsplan på Störögatan och

den andra från Ålands lyceum. Ytterligare en stöld från Störögatan har anmälts. I torsdags upptäcktes att musikutrustning av märket Caliber stulits ur en personbil. (mn)

Våldtäktsstatistik skapade rubriker

Men uppgifterna är missvisande

I nästan en femtedel av de våldtäktsanmälningar som har lämnats in till City polismästardistrikt i Stockholm uppges färjor och kryssningsfartyg vara brottsplatsen.

Den statistiken skapade i går stora rubriker i både svensk och finländsk media. Men statistiken är missvisande, jämför man med hela Stockholm blir fartygens andel bland våldtäktsanmälningarna betydligt mindre.

Den svenska riksdragen Dagens nyheter publicerade i går statistik från Stockholms underrättelsetjänst som visar att nästan en femtedel av alla våldtäktsanmälningar som har lämnats in till City polismästardistrikt har anknytning till färjor och kryssningsfartyg. Statistiken gäller för drygt ett och ett halvt år, från början av 2007 och fram till den 8 augusti 2008. Under den perioden har Citypolisen tagit emot 232 anmälningar, 43 av dem är fartygsrelaterade.

Artikeln i Dagens nyheter uppmärksammades stort i flera tidningar och i etermedia i går.

Låg andel

Ser man på den statistik som Brottsförebyggande rådet i Sverige, BRÅ, ger ut ser siffrorna dock annorlunda ut. Enligt BRÅ gjordes det år 2007 sammanlagt 1380 våldtäktsanmälningar i Stockholms stad och 3361 i hela länet. Färjornas och kryssningsfartygens andel uppges vara mycket liten.

Varför Citypolisens statistik ser annorlunda ut kan ha olika orsaker. Dels är det just det kontoret som personalen på båtarna vänder sig till då misstanke om brott föreligger och dels är det det distriktet som ligger närmast till hands då man kliver av fartyget i Stockholm. Sannolikheten att just Citypolisen

får ta emot anmälningar är alltså större.

Fler passagerare

Någon total kartläggning över våldtäktsanmälningar i Finland och i Sverige som är relaterade till fartyg finns inte och inte heller hur många av anmälningarna som leder till åtal.

Enligt Dagens nyheter visar Stockholmspolisens utredning av de flesta anmälningarna eller 72,1 procent härrör sig till Viking Line. Ingen anmälan har lämnats in från Birka Line.

–Här måste man komma ihåg att vi har så mycket fler passagerare. Vi transporterar tre gånger fler än Tallink Silja, säger Viking Lines vd **Nils-Erik Eklund**.

Högre åldersgränser

Eklund betonar att Viking Line ser allvarligt på våldtäkter.

–Min principuppfattning är att en våldtäkt är en våldtäkt för mycket. Eftersom människorna är det viktigaste i Viking Lines verksamhet är vår primära målsättning att alla skall kunna resa på ett säkert sätt, säger han.

–Viking Line har därför infört högre åldersgränser än konkurrenterna, vi har specialutbildat personal ombord för att kunna ta hand om människor vars integritet har kränkts och vi polisanmäler alltid alla misstänkta fall omedelbart.

Alla hytter

Personalen ombord på båtarna har inte rätt att utan anledning gå in i passagerarnas hytter.

–Vi har därför installerat larmknappar i alla hytter. Slår någon larm får vi gå in, säger Nils-Erik Eklund.

Enligt Eklund visar Viking Lines interna statistik att det under en fyra års period hade gjorts sammanlagt 26 våldtäktsanmälningar som berör deras fartyg.

Våldtäktsfrågan dryftas vidare. Efter nyår möts Viking Line och Stockholmspolisens åklagarämbetet och personal från Södersjukhuset för att diskutera våldtäkter ombord på fartyg berättar Viking Lines vd Nils-Erik Eklund.

–Men statistiken ändrades markant för ett par år sedan då lagen ändrades så att brottsrubriceringen sexuellt utnyttjande blev våldtäkt.

Ett möte

Enligt Dagens nyheter hoppas

Stockholmspolisens på åtgärder från rederiernas sida.

–Vi anser ju att vi har gjort vad vi kan. Men vi har tagit initiativ till ett möte med Stockholmspolisens, åklagarämbetet och personalen på Södersjukhuset, där misstänkta våld-

täktsoffer undersöks, berättar Nils-Erik Eklund.

–Vi vill höra deras åsikter och se om det finns något vi ännu kan göra.

Mötet hålls efter nyår.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Hälsotillstånd krävs för fiskerinäringen

En ny lagstiftning ska bekämpa fisksjukdomar vilket ställer högre krav inom fiskerinäringen. Åtgärder krävs innan ett hälsotillstånd kan erhållas från landskapet.

–Det egna ansvaret blir större inom näringen, säger landskapsveterinär Mikael Karring.

Fisksjukdomen VHS slog för några år sedan hårt mot de åländska fiskodlarna.

–Det drabbade Åland först av alla i landet år 2000, samma sak med en annan bakteriesjukdom. Vi är verkligen i riskzonen som har så tätt med odlingar på ett begränsat område, säger landskapsveterinär Mikael Karring.

För två år sedan bereddes en lag på EU-nivå som nu har implementerats nationellt. Lagstiftningen börjar gälla från 1 februari och i torsdags hölls en utbildningsdag för fiskodlingsnäringen.

–Nu krävs ett giltigt hälsotillstånd som ansöks och godkänns via landskapsregeringen. Det blir antagligen en hektisk må-

Ny lag. En ny lagstiftning ska bekämpa fisksjukdomar vilket ställer högre krav inom fiskerinäringen.

nad i januari att få ut alla tillstånd, säger Karring.

Egenkontroll

Samtliga enheter som är verk-samma inom både fiskodlingar och rensanläggningar berörs.

–Det egna ansvaret att bekämpa sjukdomarna blir större inom näringen. I den nya lagstiftningen krävs bland annat spårfföreskrifter i transporten till odlingar och i slakten från odlingarna, säger Karring och tillägger:

–Egenkontrollen betyder merarbete för näringen som nu måste bokföra sin verksamhet och kontrollera bland annat hygien, avfalls- och avloppshantering.

Vid utbildningstillfället var det framför allt den korta tidsfristen som väckte reaktioner.

–De hade hoppats på mer tid att anpassa sig, nu är det bara 1-1,5 månader innan lagen tas i kraft, det är lite panikartat på det sättet. Men nu finns kunskapen om hur det ska hanteras och hur de ska kunna gå vidare, säger Mikael Karring.

Den nya lagen går dock att använda som ett triumf i konkurrensen, menar han.

–Det är bra för konsumenten att veta att livsmedelshygien och kvaliteten finns inom verksamheten.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Lissabonfördrag i kraft om ett år

EU-länderna har vid sitt toppmöte kommit överens om att försöka få det försenade Lissabonfördraget i kraft i slutet av nästa år.

–Det har stått klart ganska länge att det blir den tidtabellen som Europa har att leva efter, kom-menterar lagtingsledamot Roger Jansson (fs).

Irlands premiärminister uppgav på fredagen att det blir en ny folkomröstning eftersom fördraget ändrats så att medlemsländerna får behålla sina EU-kommissionärer. Irland har också fått garantier om att fördraget inte kommer att på-

verka landets militära neutralitet eller abortförbud. Samtidigt förbinder sig Irland att på nytt köra igång processen för att kunna ratificera fördraget. I praktiken innebär det en ny folkomröstning. Irländarna röstade nej till fördraget i juni. Som ledamot i lagtingets självstyrelsepolitiska nämnd deltar Roger Jansson just nu i behandlingen av fördraget. Han anser att landskapsregeringen ännu inte är i mål när det gäller de åländska kraven på ökat inflytande i EU-arbetet. –Vi kan tacka irländarna för att vi har fått så här mycket tid. (ak/FNB)

Körde av vägen i Lemland

■Två personer körde olovligt på Doktorsvägen i Mariehamn i onsdags vid 8-tiden på morgonen när polisen påpassligt befann sig på plats. Den ena personen körde en personbil och den andra körde en moped.

Samma dag vid 19-tiden körde en person av vägen i

Lemland Hellestorp med sin personbil. Föraren klarade sig utan skador, men bilen fick plåtskador.

På torsdag natt vid 2-tiden ertappades en förare med att köra bil utan giltigt körkort. Händelsen inträffade i Mariehamn. (ns)

Nystart för avlopps-anläggning

SUND. Kretsloppsavlopps-anläggningen i Prästö-Bomarsund startas upp igen i februari 2009 har kommunfullmäktige beslutat.

Kommunfullmäktige beslöt att kretsloppsavloppsanläggningen i Prästö-Bomarsund åtgärdas enligt ett förslag som utarbetats av kommunteknikern. Anläggningen har inte varit i användning under de senaste två åren. Men nu är det meningen att åtgärder skall tas för att få igång den igen.

Det innebär att inom detta år ska en projektledare anlitas som kan åta sig skötseln av anläggningen. Prover är redan tagna och analyserade och anläggningen behöver tömmas före årsskiftet. Vakuumtoaletter till bland annat Puttes camping skall införskaffas omgående och i januari 2009 hålls ett informationstillfälle om vakuumtoaletter där man också ska visa upp dem.

I planen ingår också att kommunen ännu inom detta år skall förhandla sig fram till ett avtal om svartvattnet från landskapsfärjorna som trafikerar Vårdö Hummelvik.

– Vi har ju en anläggning för det, säger kommundirektör **Christina Nukala-Pengel**.

I februari 2009 startas anläggningen upp igen.

NINA SMEDS

Godby får nytt dagis

■Kommunfullmäktige i Finström har beslutat att det planerade nya daghemmet i Godby skall byggas.

Daghemsbygget har varit i farozonen eftersom kostnaderna inte har hållit sig inom ramen på drygt 2,8 miljoner och eftersom bygget måste påbörjas i år för att kommunen skall få rätt till investeringsstödet för projektet. Inför fullmäktigemötet i torsdags hade dock kommunens byggnadskommitté tillsammans med entreprenören lyckats banta ned anbudet så att det hamnade under den givna ekonomiska ramen.

Trots detta måste redan skuldbelastade Finström nu ta ytterligare över en miljon euro i lån. (tt-s)

Körde dubbla hastigheten

■En person är misstänkt för grovt äventyrande av trafiksäkerheten för att ha kört 84 km/h på Strandvägen i Mariehamn där den högsta tillåtna hastighet är 40. Händelsen inträffade vid 16.30-tiden i torsdags. (mn)

Grov fylla i trafiken

■En pakettbilsförare hade 1,29 promillehalt alkohol i blodet när polisen stoppade fordonet i Mariehamn natten till i fredags. Föraren är nu misstänkt för grovt rattfylleri. (mn)

Greps på bar gärning

■En person som var i kast med att göra inbrott i en restaurang i Mariehamn misslyckades helt, och greps i stället på bar gärning. Händelsen inträffade natten till fredag. (mn)

Ta det lugnt! Det är ju jul!

Hemmatips nu till jul: Ta det lugnt!

Jag tar mig friheten att skriva lite fritt i dag. Jag läste i **Kate-rina Janouchs** blogg och fastnade för en rubrik som lyder:” Det är inte barnen som knäcker dig”

Jag läste och reagerade och håller helt och hållet med, speciellt nu till jul. Artikeln, vilken är publicerad i Expressen handlar om småbarnsföräldrar som är så stressade att de blir ”stressjuka” och sjukskrivna. Många föräldrar skyller på barnen, att det är de som är jobbiga.

Styla granen

Jag har en väninna på fastlandet, vars väninna, stylat upp julgranen, i god tid, såpass perfekt att ungarna knappt får titta på den. Ännu mindre röra och absolut inte hänga ”förfulande” dagispynt i den, som hon själv uttrycker det, för då matchar den inte den övriga inredningen eller de nya tapeterna.

Samtidigt suckar hon över hur trött och slut hon är och hur jobbiga barnen är.

Hej! Hallå! Vart är vi påväg?

Hinner inte

Jag hör själv till de där typerna som har haft svårt att säga nej och tagit på mej en massa saker som jag egentligen aldrig ville göra. Jag gör det fortfarande, till en del. Jag tror på något underligt vis att jag ska hinna med allt, familj, jobb, vänner, mera

t.d.landell@aland.net

jobb och hobbyer. Jag får ofta frågan ute på stan om hur jag hinner med allt. Svar: Jag hinner inte. Jag gör det jag kan och hinner.

En vecka kvar

Jag har den äran att få bo i en gammal prästgård. Här kan pyntas till jul precis sådär fint som det brukar vara i inredningstidningarna. Här är stort, högt till tak och här finns stora spegeldörrar. Jag vill att det skall vara varmt och mysigt och god mat och Carolas jul-sånger.

Jag har börjat skriva en lista på vad vi skall ha för julmat och barnen har fyllt i resten, godiset. Önskelistorna hänger på anslagstavlan och stora julgranen står lutad mot väggen, ute.

Vi har cirka en vecka kvar på oss, precis som alla andra.

Jul ändå

Hur i hela friden blev det så här?

Det spelar ingen roll vem jag pratar med så hör jag sägas att ”man är så stressad”.

Vi är så stressade att vi får ont i magen av att gå på barnens julfest, lucia och personalfest. Det är stressande att pynta, hämta gran och slå in paket. Vi är så stressade att vi inte hinner njuta av julen eller ens av barnen och deras, äkta, glädje.

Medan jag försökte få lilla-julgranen att stå rak stod de två yngsta med julgransbollarna i högsta hugg för att få klä den. Min irritation över den sneda

Finkladd i jul. Ska granen kläs så det matchar rummets övriga färger? Eller föredrar du barnens glada men kanske lite sneda dagispynt? Huvudsaken är att du inte stressar upp dig, skriver Nyans hemmatipsare Tina Dahlblom.Landell. Foto: ERKKI SANTAMALA

granen gick ut över pojkarna tills sexåringen sa: ”Mamma, det gör ingenting om den står snett, den är fin ändå”. Och han har rätt. Det blir jul ändå.

Inte perfekt

Kunde man försöka se på julen med barnens ögon och slopa alla måsten som folk omkring oss tycker att vi ska göra? Det är så himla enkelt att säga. Det går så bra i tanken och det går så bra så länge man bara bestämmer själv. Men på riktigt? Är det möjligt?Ja, jag tror det, men man måste börja med sig själv.

Som avslut vill jag citera Ka-

terina Janouch om varför vi är så trötta.

”Dagens föräldrar är så trötta och jag ska säga varför, jo det är för att vi har gått på myten om oss själva som jordens mest perfekta varelser med det läckraste hemmet som måste renoveras tre gånger per år, med det perfekta sociala livet med stora hejdundrande middagar med arton olika rätter som både är snygga att se på och samtidigt nyttiga OCH klimatvänliga”.

Det ni...

Njut av den lilla tid som är kvar till julafton, njut av aftonen och alla lediga dagar på den.

Tina

OBS! Det händer

LÖRDAG 13.12 BIO

■ ■ **Bio Savoy kl 16.00.** Madagascar 2. F-7/5. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 18.00.** The day the earth stood still. F-11/9. Världspremiär! Filmen får tre stjärnor av Nyans recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 20.00.** Burn after reading. Kriminalkomedi. F-13/11. Filmen får fyra stjärnor av Nyans recensent.

DANS

■ ■ **Arkipelag restaurangen kl 24.00.** Moonlight.
■ ■ **Saltvik Solbacka kl 20.00.** Sannys.
■ ■ **Godby hotell kl 21.00.** Musikmakarna.

JULMARKNAD

■ ■ **Föglö Degerby kl 11.00-14.00.** Försäljning av bl.a.a fisk, hantverk, hembakt, havtorn, varm korv. I biblioteket säljs böcker, glögg och pepparkakor.
■ ■ **Vårdö Vargata marknadsplats kl 11.00-14.00.** Fisk, julens alla lådor, slaktgryn, söstot, bröd, Stickat, smycken, julpynt m.m. Vårdö skolas lucia uppträder kl 12.00. Jultomten kommer och bjuder på karameller.
■ ■ **Ålandsvägen 36 kl 14.00-18.00.** Borgboda julmarknad i stan. Nyheter varje vecka.
■ ■ **Lumparland, Kle-metsby butik, kl 9.00-13.00.** Luciamarknad. Kaffebröd av olika slag också gluten- och laktosfritt.

LUCIAFIRANDET

■ ■ **Sittkoffs galleria.**
□ Kl 12.00. Emanuele Ferrari spelar julmusik på piano.
Kl 12.15. Cajsa Hallbäck, 10 år, sjunger julsånger, ackompanjerad av Anders Laine.
□ Kl 12.30, cirka. Ålands Lucia med följe framträder.
■ ■ **S:t Görans kyrka.**
□ Kl 18.00. Luciakröning. Andakt av Peter Karlsson. Ackompanjemang av Anders Laine, Lucas Sjöblom, trombon och Sandra Sundblom, trumpet.
■ ■ **Luciatåget.**
□ Kl 19.00, cirka. Luciatåget startar från S:t Görans kyrka, fortsätter längs Norra Esplanadgatan - Ålandsvägen - Ålandsplan - Skarpansvägen - Torggatan till Torget.
■ ■ **Torget.**
□ Kl 19.00. Mariehamns församlings barnkör under ledning av Anders Laine. Ringdanser med Britt Lindholm och Frida Söderdahl. Ålands Lucia med följe sjunger efter ankomst till Torget. Konferencier: Lasse Fredrikson.

MUSIK

■ ■ **Restaurang Pommern kl 20.00.** Åländskt Luzzejazz-fyrverk med Anna Rydén, Phunky Fish, Alandia Big band, Maria Stenberg, Red Beans and Rice, Elisabeth Ekman och Vova Shafranov.
■ ■ **Jomala kyrka kl 19.30.** J.S. Bach Juloratorium. Oratoriekören, Capella Sine Nomine, Lisa Fornhammar, sopran, Katarina Böhm, alt, Dan Karlström, tenor, Gunnar Lundberg, bas, Guy Karlsson, orgel Kaj-Gustav Sandholm, dirigent.

INFORMATIONSTILLFÄLLE

■ ■ **Lagtingets auditorium kl 14.00.** Informationstillfälle om Producentansvar Åland Ab (ProAns). Närvarar gör miljöminister Katrin Sjögren, Mises Fredrik Karlström och ProAns' Julia Rudels.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj.

TV

■ ■ **Åland 24 kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30 och 23.30.** Tomtemaskinen, du kan följa Pettson & Findus i deras förberedelser inför julen.

■■ Dinos bar kl 22.00.

Ashes, progressiv 80-talsmetal.

UTSTÄLLNING

■ ■ **Sund Strömbolstad, Ateljé Galleriet, kl 12.00-16.00.** Julutställning av Juha Pykäläinen.

SÖNDAG 14.12 AUKTION

■ ■ **Kökar Sommarängen kl 14.00.** Syföreningauktion. Skolans Lucia med följe medverkar.
■ ■ **Sunds församlingshem kl 15.00.** Syföreningauktion.
■ ■ **Norrfinströmsgården kl 18.00.** Auktion och luciaspel.
■ ■ **Finström Tjudö kl 18.00.** Missionsauktion med Luciaprogram.

BIO

■ ■ **Bio Savoy kl 16.00.** Madagascar 2. F-7/5. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 18.00.** The day the earth stood still. F-11/9. Världspremiär! Filmen får tre stjärnor av Nyans recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 20.00.** Burn after reading. Kriminalkomedi. F-13/11. Filmen får fyra stjärnor av Nyans recensent.

JULMARKNAD

■ ■ **Sjökvarteret kl 12.00-16.00.** Julmarknad med kvalitetshantverk.
■ ■ **Ålandsvägen 36 kl 14.00-18.00.** Borgboda julmarknad i stan. Nyheter varje vecka.

LOPPIS

■ ■ **Hammarland, Skarpnätövägen 592, kl 11.00-15.00.** Loppis.

MUSIK

■ ■ **Hammarlands kyrka kl 12.00.** Solosång: Stephanie Jörgensen.
■ ■ **Jomala kyrka kl 19.00.** Ålands Musikinstituts elever håller Luciakonsert. Både solosång och körsång.

UTSTÄLLNING

■ ■ **Sund Strömbolstad, Ateljé Galleriet, kl 12.00-16.00.** Julutställning av Juha Pykäläinen.

MÅNDAG 15.12 BIO

■ ■ **Bio Savoy kl 18.00.** The day the earth stood still. F-11/9. Världspremiär! Filmen får tre stjärnor av Nyans recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 20.00.** Burn after reading. Kriminalkomedi. F-13/11. Filmen får fyra stjärnor av Nyans recensent.

Kom ihåg

■ ■ **Folkdansarna på Åland:** Det blir ingen östnyländsk afton för oss. Vi börjar dansa igen tisdag 13.1. God Jul och Gott Nytt År på er allesammans. Ta kontakt om du inte fått Nordlek info och är intresserad.

■ ■ **Folkhälsan på Åland:** Platser

kvar till vårens babysim finns fortfarande. V. 3 torsdag 15.1 eller söndag 18.1 kör vi igång. Vuxensim, vårens vuxensimkurs finns det fortfarande platser kvar! V.3 måndage12.1 kl 20.00 kör vi igång. Specialsim för barn kör igång v.3 måndag 12.1 kl 18.00 plats finns. Ring Bodil eller

Gunilla för mer information och anmälning för dessa grupper tel 16 102.

■ ■ **Föreningen För Norrfinström:** Årsmöte, Luciaspel och auktion söndag 14.12 kl 18.00 i Norrfinströmsgården.

■ ■ **Mariehamns Marthaförening:** Kom ihåg att ta en juklapp, med till julfesten på Nautical Clubb söndag 14.12 kl 13.00.

■ ■ **Retrieverföreningen:** Kom i håg att skicka in era resultat ni fått under året för vara med och söka om vandringspriser före 31.12. Skicka till Marlene Lundberg, Torpvägen 82, 22240 Hammarland. Ring 040 549 8884 om ni har frågor.

■ ■ **Rädda Barnen på Åland:** Öppna Förskolan: Måndag 15.12 är vi inomhus på Västra Esplanadgatan 8. Julfest och avslutning på onsdag 17.12. Vårterminen börjar 12.1 2009. God jul.

■ ■ **Rädda Barnen på Åland:** Kom ihåg vår alternativa julgåva! När du ger ett bidrag på tio euro eller mer får du ett fint kort att ge din vän och intäkterna från julgåvan går till Rädda Barnens internationella kampanj Rewrite the Future, utbildning till alla barn.Julgåvan kan du köpa på Rädda Barnens kansli på Norragatan 13 alla vardagar kl 9-15.

■ ■ **Stödföreningen för Dansskolan vid Ålands Musikinstitut:** Höstmöte onsdag 17.12 kl 18.30 i Dansskolans lokaler, Fabriksq.4.

■ ■ **ÅBSK:** Lucia-tåget samlas kl 18.45. Ljuslykta + tomteluva. Frågor, ring Carina 0457 382 3359.

■ ■ **ÅBSK:** Tävlings lydnads kurs! Start 12.1. Anmälning till Ang-

elica Österlund 040 704 3161 eller pa.osterlund@aland.net

■ ■ **Ålands hörsselförening:** Medlemsmöte tisdag 16.12 kl 18.30 i Ålands handikappförbunds lokaler, HandiCampen, Skarpansvägen 30. Författaren Tove Kullberg från Sverige, som har skrivit barnboken ”Tove Va-va”, berättar om sin bok. Tove Kullberg, som själv är hörselskadad sedan barndomen, arbetar för att påverka positivt för personer med nedsatt hörsel. Vi dricker glögg och äter pepparkakor. Varmt välkomna!

■ ■ **Ålands konstförening:** Passa på, sista veckan att se Ålands konstförenings julkortsutställning i Galleri Fäktargubben! Rösta på ditt favorit julkort till och med 22.12. Pris till röstande och konstnär med flest röster. Välkomna!

■ ■ **Ålands räddningshunds-klubb:** Intresserad av räddningshundsverksamhet? Kontakta Gunnar tel 0457 052 7369 eller Linda tel 040 512 9546 vid intresse eller frågor.

■ ■ **Ålands vallhundsklubb:** Vallhundsklubben ordnar Lydnads-kurs/träffar för valpar och ungdomar med start den 17.01.2009 kl 12.00 hos Lena Klingberg som även drar kursen. Totalt 5 ggr. Varannan lördag eller vad som bestäms på kursgången. Pris: 25 euro / 5 ggr. Anmälningar till Lena Klingberg, tel: 0457 053 70 51. Sista anmälningsdag/betalningsdag: 02.01.2009. Bindande anmälan efter sista betalningsdagen. Betalning till klubben, kontonumret fås av Lena.

■ ■ **Östra Saltviks Marthaförening:** Månadsmöte onsdag 17.12 kl 19 på Mariagården. Tema: Chokladpraliner och polkagrisar.

LÖSNING KRYSS 13

KÄR MAN PÅ ÅR FESTING	COLAR RIAN I	D	ARLEKIN SULET FULL- ÅNDRÖ	Ö	↓												
BRA KORT		T	R	M	F	DE HAR OFTA RESE	YTTRAS DRAN UPPER- NEHO										
KÄN TA ZAGUAR		B	I	L	T	J	U	V									
LE	V	T	Ä	R	A												
TELL BESKAT SIN TID HAR MAN I REYDST	HÄR ASTE STANDS VIO JO	H	I	T	R	E	EN SÄBAN HÄDE DU MARTEN LUNGS										
LO	S	A	L	B													
PÅ DU FETTA	GLASTE- YTTRING OFTA VINST	T	R	A	S	A											
O	S	S	D	R	E	S	S										
PRO- NORR- NED- SÖREN		D	E	C	I	M	E	R	A	D							
LO	G	N	R	A	E	D	O	G	O	N	E	N	P	A	S	I	G
VÄLS LÄS LILLERON		R	E	N	O	A	S	O	C	I	A	L	MÅSTE	L	R	P	Å
ÄRR	B	A	T	T	R	E	E	K	L	I	P	S					
BILDAS VID LÄRNINGS	UTTRYCK FÖR ÖNHÄG	D	E	N	P	A	R	E	F	E	R	A	T	L	ÄNG- STALAR		
HÄPPEL- MUSIKAL		H	A	I	R	D	V	A	L	A	E	N	A	U	T	E	
→		U	N	D	E	R	Y	T	A	N	D	V	A	U	V		
4. ÖNSKANDE PÅ BILLEN	KÄR- KÄR- KÄR- ÖNSK	S	O	D	A	O	M	D	Ö	M	E	R	E	S	E		
	BEHOVER GÅ PÅ CHARMAKURS	D	R	U	M	M	E	L	GÄR- ÅRSDIN	T	Y	G	E	R			
		S	S	N	N												
		A	K	T	U	E	L										
		F	L	A	T	A	A										
		T	U	M	O	P	S										
		S	A	B	L	A	P	S									
		B	O	N	S	A	I										
		L	A	D	A	R	E										

Casinolotterna i kryss nr 36 går till **Barbro Söderlund** i Mariehamn. Varsin Naturlott får **Agneta Westling** i Saltvik och **Denice Fredrickson**, även hon Saltvik. Priserna kommer med posten.

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax

Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

LUCIA

Vi firar 1-15 år Myndig

Max Kagg fyller 5 år i dag den 13 december. Grattar gör mamma och pappa, storebror Liam, far- och morföräldrar.

JOSEPHINE BOMAN
Namn: Josephine Boman.
Bor: i Godby
Fyllde 18 år: i går fredagen den 12 december.
Gratuleras av: Petra och Ida.

Leve kärleken

Märtha, född Laurell, och Erik Eriksson i Hammarland firar guldbröllop i dag på luciadagen den 13 december. De vigdes för 50 år sedan i Helsing kyrka och gratuleras nu av barn, barnbarn och det första barnbarnsbarnet. Foto: PRIVAT

**Annonsera i den tidning
du själv läser!**

UNDANBEDES

Eventuell uppvaktning

undanbedes

Inga-Maj

En välvillig
julhälsning:
Julkortet med det
Röda Korset

Vi önskar våra kunder och samarbetspartners
God Jul och Gott Nytt År

genom en inbetalning till
lekterapin vid barnavdelningen
på ÅHS

Ålands
Landsbygdscentrum

Vi önskar våra kunder en riktigt

**God Jul och
ett Gott Nytt År**

genom en inbetalning till DUV

REVISA

Berit, Maria, Nora, Sören och Varpu

Ett litet ord

Advent är som en stilla vandring. Eller önskar åtminstone vara det.

Åsnan lunkar på. Det är inte bråttom.

Det är någonting stort som sker i det lilla.

Så är det varje adventstid. Det stora sker inte i julkommersen och tingeltanglet.

Och det är just nu det pågår. Det är nu som vi behöver öppna oss för längtan mot helhet, helighet.

I dag är de stora och små luciorna här och plötsligt bara känner vi att lucia inte är skönhetstävling och inte alltid skönsång. Det är framförallt värmande närvaro i mörkret.

Kärlekens ansikte möter oss redan så här halvvägs till julen. Vi väntar på ett större ljus.

Tänk på det nu i advent. Det är inte viktigt att shoppa jul.

Tag dig själv på allvar.

Kanske det viktigaste just nu är att vi berättar för våra barn och barnbarn om hur kärleken landar i halmen. Kanske är det så att alla inte har hört.

Och berätta att det sker i den lilla staden Betlehem. Stadsnamnet som betyder brödets hus.

Så är det då Livets bröd vi väntar på. Just så stor är vår väntan.

JUANITA FAGERHOLM-URCH
urch@aland.net

Nyan rättar

**Omsvängda
symboler**

■ Det blev en omkastning av bilderna i artikeln om symboler i dödsannonser i gårdagens

tidning. De större bilderna av en kanin, av Björne, av en hund och så vidare var klippta ur rikssvensk press. Symbolerna på lilla bilden har varit publice-
rade i Nya Åland.

**Var rädd om dina
nära och kära**

– elinstallationer är färskvara!

**Ålands
landskapsregering**

EL- OCH ENERGIENHETEN
www.regeringen.ax

DUV

**DUV:s julkalender-
lotteri 2008**

	1:a	2:a	3:e
1.12.	1023	1241	1192
2.12.	111	1377	1047
3.12.	531	1389	343
4.12.	207	1214	429
5.12.	1400	908	829
6.12.	748	1390	788
7.12.	304	122	577
8.12.	696	781	778
9.12.	1263	1286	1050
10.12.	1324	121	322
11.12.	1467	623	1414
12.12.	904	775	510
13.12.	1462	899	1367
14.12.	705	839	1471
15.12.	300	163	124
16.12.	1470	1145	1248
17.12.	738	1205	1203
18.12.	914	882	931
19.12.	770	821	1305
20.12.	952	140	385
21.12.	1197	1039	476
22.12.	180	86	668
23.12.	214	311	112
24.12.	661	1028	1330

Vinsterna kan avhämtas från
den 15.12.08 - 30.1.09
från DUV:s kansli,
Skarpansvägen 30, kl 9-15
tel. 527371, 527372.

Kansliet är jultängt
22-23.12 samt 31.12.08.

Vi önskar Er alla

*God Jul &
Gott Nytt År!*

Välkommen på seminarium kring temat

**Miljösmarta energilösningar
som gynnar Östersjön**

Måndagen 15.12. kl.18-20
Självstyrelsegårdens auditorium
Strandgatan, Mariehamn.

Medverkande:

Seminarieret invigs av Vice lantråd Britt Lundberg.
Fil. dr. Karl- Johan Lehtinen och kommunikationschef
Mikael Sjövall från Nordiska Miljöfinansierings-
bolaget, NEFCO.

Jan Zeilon, representant för tankesmedjan "de tre
ingenjörerna" från Stockholm.

Arrangör: Ålands Bildningsförbund.

ÅLANDS MILJÖ- OCH
ENERGIENHETEN
KULTURFÖRSTÅELSE
KUNSKAPEN FÖR
HÅLLBARHET

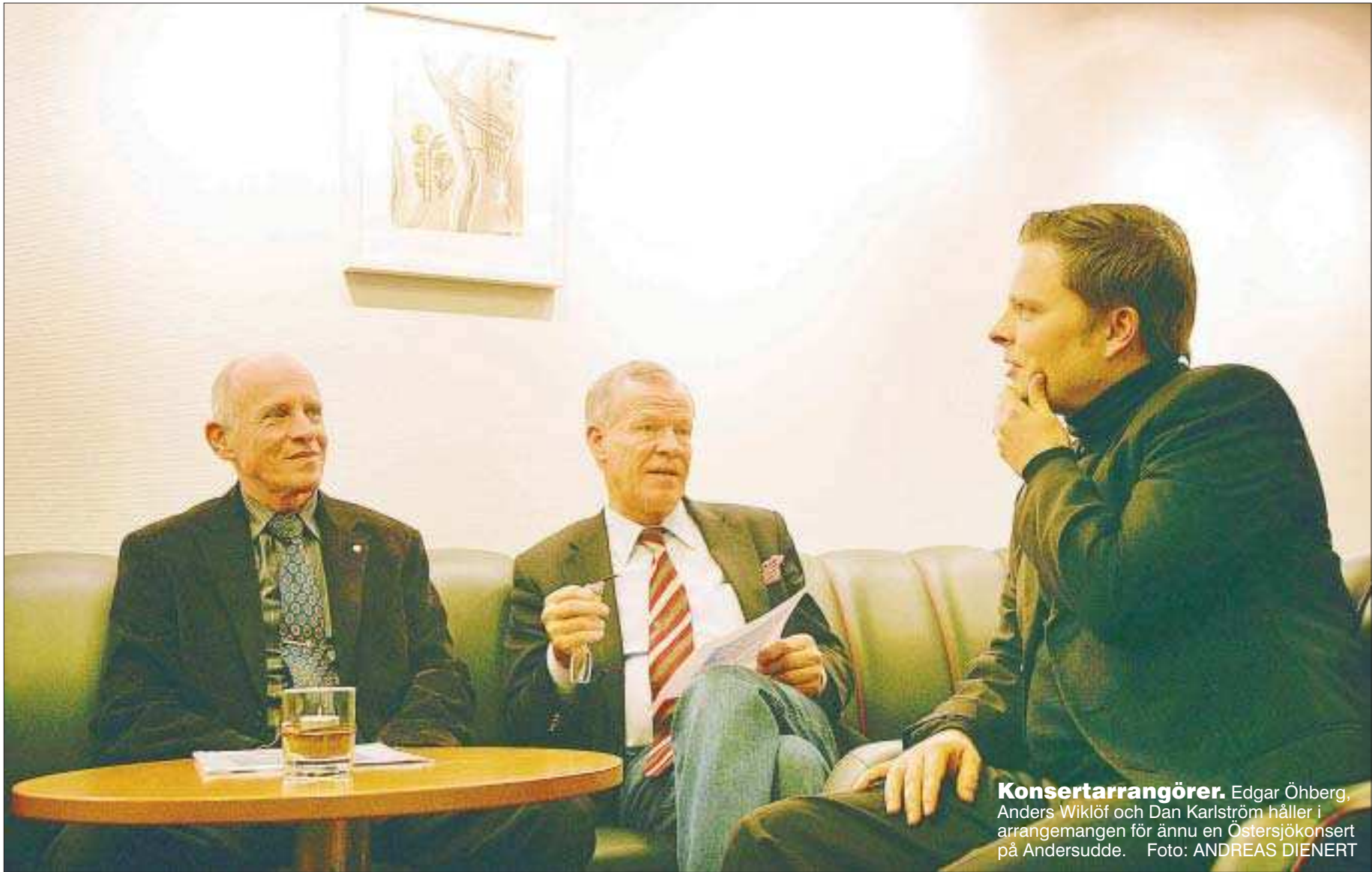

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Sankta Lucia, ljusklara hägring,
sprid i vår vinternatt glans av din
fägring...”
SIGRID ELMBLAD (1860-1926)

Musikalbetonat på Andersudde

Konsertarrangörer. Edgar Öhberg, Anders Wiklöf och Dan Karlström håller i arrangemangen för ännu en Östersjökoncert på Andersudde. Foto: ANDREAS DIENERT

Konsertevenemanget för Östersjön på Andersudde återkommer också nästa år. Efter fjolårets betoning på klassisk opera blir det nu ett mera operett- och musikalbetonat, till och med poppigare, anslag. Också sådant som Benny Anderssons och Björn Ulvaeus "Mamma Mia" rymms med.

Värden på Andersudde, kommerserådet **Anders Wiklöf**, konstnärlige ledaren **Dan Karlström** och **Edgar Öhberg** i Östersjöfonden kunde vid en presskonferens i går berätta om planerna för sommaren.

Efter att tidigare ha hållits kring mitten av augusti flyttas Östersjökonserterna nu till den 8 augusti. Bland annat vill man på det sättet undvika att det kolliderar med Alandia Jazz som nästa år flyttas från juli till augusti och som delvis engagerar krafter som också är med i Östersjökonserterna.

I fjol hölls två konserter för Östersjön men nu blir det bara

en. I stället skall man försöka bereda plats för en större publik på arenan.

Musikal och film

Betoningen i år ligger på musikal- och filmmusik. I marknadsföringen av evenemanget sammanfattar man det i orden "Från Cole Porter till Mamma Mia".

Dan Karlström berättar att det blir musik ur bland annat "Sound of Music", "West Side Story", "Grease", "Spelman på taket" och "Mamma Mia".

Anders Wiklöf hoppas för sin del att det skall vara ett program som kan gå hem också hos en lite yngre publik.

Många medverkande

Liksom tidigare år finns en hel rad medverkande, bland dem: **Jenny Carlstedt**, **Mikael Fagerholm**, **Lisa Fornhammar**, **Thérèse Karlsson**, **Björn Blomqvist** och **Dan Karlström**.

Enligt Karlström satsar man nu också på en orkester med 10-12 åländska medverkande.

Fredrik Erlandsson är kapellmästare.

Kören får också en viktig roll i årets upplaga av Östersjökonserterna. Karlström räknar med en kör på ett hundratal sångare under ledning av **Johanna Grüssner**.

Näst års Östersjökoncert kan också sägas bli en hyllning till den av Anders Wiklöf grundade Östersjöfonden som då kan fira sitt 20-årsjubileum. Liksom tidigare går intäkterna från konserten till arbetet för

att rädda Östersjöns vattenmiljö.

Evenemangskrock

Att man nu tidigarelägger konserten gör att den sammanfaller med konsertserien Katrina som traditionsenligt hålls första veckan i augusti. Just den 8 augusti hålls konsertseriens avslutningskoncert med Tallins kammorkester under ledning av **Juha Kangas** och med **John Storgårds** som violinsolist. Enligt Edgar Öh-

berg har man inte diskuterat frågan med konsertseriens arrangörer men vid gårdagens pressinformation hoppades han att konserterna inte skall ta publik av varandra eftersom de ändå har lite olika betoning.

Dan Karlström säger för sin del att han tycker att det är bra att det finns ett stort utbud av olika musikevenemang på Åland.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Robert Wells till Alandica i mars

Pianisten och entertainern Robert Wells kommer till Åland igen. Den sista mars, någon dag före den officiella invigningen av kultur- och kongresshuset Alandica, gör han ett turnéframträdande med sin trio i det nya huset.

Olav Storgård, som visa sitt Noab Production arrangerar konserten på Åland, säger till Nyan att man vill vara med och värma upp Alandica. Wells är ju välkänd på Åland från flera tidigare framträdanden.

Åland med

Enligt Storgård har **Robert Wells** nu trappat ned sina engagemang i stora projekt av typen Rhapsody in Rock och satsar på att framträda i mindre sammanhang. Med start i Falkenberg den 5 mars nästa år gör han en turné med tjugo framträdanden och avslutning i Falun den 4 april.

– Vi har nu lyckats klämma in också Åland i schemat, säger en nöjd Storgård.

Med sig på den här turnén

Till Åland. Pianisten och entertainern Robert Wells kommer Åland och Alandica i mars. Foto: JONAS EDSVIK

har Wells bara sin trio men Storgård utlovar ändå ett framträdande med fart och fläng och massor av både sång och musik.

Borge-inspirerat

– En hel del roligheter blir det nog också, improvisationer i **Viktor Borges** anda, liksom boogie-inspirerad musik av **Charlie Norman**, allt från eget material till musik av Chopin.

Wells har själv kallat turnén för en "back to roots-turné",

något som för honom tillbaka till rötterna. Han har också talat om "ett musikaliskt andningshål". "Robert Wells close-up tour", kallar han hela turnén, vilket syftar på att han eftersträvar ett nära och avspänt möte med sin publik.

Enligt Storgård vill Wells nu ge konserter i städer och orter som han tidigare inte haft möjlighet att besöka under de större turnéerna.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

Luciakonsert med musikinstitutets

samtliga körer blir det i morgon, söndagen den 14 december, i S:t Görans kyrka i Mariehamn. Luciakonserten börjar kl. 19 och inträdet är fritt. □

Svenska akademien har köpt tolv poet-

kalendrar av Ny Tid. Det handlar om den kalender, som Nyan tidigare skrivit om där **Eva-Jo Hancock** på April media i Mariehamn har svarat för formgivningen och författaren **Katarina Gäddnäs** varit projektledare. Bland de medverkande poeterna finns i kalendern finns **Carina Karlsson** och **Sanna Tahvanainen**. Utöver de tolv exemplaren till Svenska akademien har Svenska kulturfonden i Finland stött kalendern genom att köpa in 100 exemplar. **Bitte Westerlund** på Ny Tid meddelar också att kalenderns tolv poetintervjuer skall publiceras månadsvis i både Ny tid och Vasabladet nästa år. □

Eugen Schauman blir teater i januari

då arbetsgruppen Schauman presenterar teaterföreställningen "Eugen Schauman" på kulturhuset G18 i Helsingfors.

Eugen Schauman var en finländsk student och aktivist. Han var förbittrad över det ryska politiska förtrycket och förövade den 16 juni 1904 ensam ett attentat mot dåvarande ryska storfurstendömet Finlands allmänt avskydde ryske generalguvernör **Nikolaj Bobrikov**. Schauman sköt Bobrikov och därefter sig själv. Attentatsmannen avled omedelbart, medan Bobrikov dog följande dag. Många anser att dådet kom att bli startskottet för Finlands väg mot Finlands självständighet. Schauman blev i vida kretsar utnämnd till nationalhjälte. Hans egen levnadsbana var dock fylld av sorg och besvikelser. Hans mor dog då han var en pojke, han led av lomhörighet, hans besatta kärlek förblev obesvarad och han led av sociala anpassningssvårigheter.

Pjäsen är också en spegling av vår tid, rotlösheten, ungdomens själsliga illamående och den eviga jakten efter lycka.

För regin står **Martin Bahne** och på scenen medverkar **Henrik Heselius**, **Jan Korander**, **Marika Salomaa-Kivelä**, **Fabian Silén**, och **Jan-Christian Söderholm**. Mera information finns under adressen <http://www.eugenschauman.com> på projektets hemsida. □

De svenska publicisternas

pris Guld pennan har tilldelats **Kurt Mälarstedt**, mångårig medarbetare på Dagens Nyheter. Tidigare i år fick Mälarstedt också Jolopriset som utdelas av Jolosällskapet till minne av journalisten och författaren **Jan Olof Olsson** (1920-1974). □

Lyckliga kor och kloka människor

Maria Suutala

Skärgårdsdävliv under 1900-talet i text och bild
Årets julbok finns i bokhandeln

PQR

Skicka in din luciabild till Nyan

Dela med dig av stämningen från luciafirandet-skicka in en bild till oss! Vi på Nyan vill gärna visa våra läsare hur just du lussade eller blev lussad för. Ta en bild på familjens, skolans, dagisets, arbetsplatsens eller kanske byns luciatåg och maila den till oss.

Adressen är redaktion@nyan.ax och bilden behöver vara hos oss senast klockan 13 på söndagen den 14 december. Alla bilder läggs upp på vår hemsida www.nyan.ax och så många som möjligt publiceras i måndagens tidning.

För publicering behöver vi veta var bilden är tagen, gärna vem som syns på bilden och vem som är fotograf.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax

Lumparland. I fredags morse firades lucia i Lumparlands kyrka med Lumparlands skolas lucia Jessica Stenberg och hennes följe.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Kyrkby högstadieskola. Årets lucia i KHS heter Madelene Löfström.

Foto: PRIVAT

Sankt Mårtens daghem. Här är lucia med tärnor, stjärngosse och tomtemissar i marsor.

Foto: PRIVAT

Södersunda skola. Här är lucia Therése Holmberg tillsammans med sitt följe.

Foto: PRIVAT

Sunds skola. Det är klass 6 som har luciatåget och klass 3 som är tomtemissar. Lucia heter Mathilda Mattsson. Foto: JESSICA ANDERSSON

Pålssjö skola. Lucia Nell Cohen med sitt följe.

Foto: PRIVAT

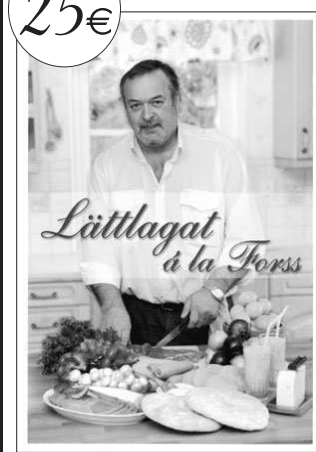

Källbo skola. Källbo skola vill dela med sig av sitt luciatåg med lucia Kajsa Dahlblom i spetsen.

Foto: PRIVAT

TORGGATAN 10, TEL. 14 290.

25€

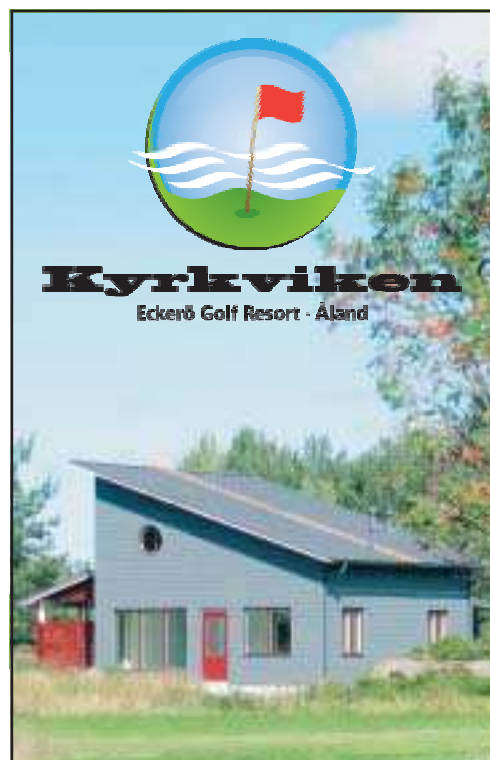

Kaj Forss
signerar sin bok

Lättlagat à la Forss

Måndag 15.12
kl. 12-16

BRITAS
Bok
&
Papper

KOM IHÅG

HUSVISNING

imorgon söndag 14/12 kl. 11-15

Vid Kyrkviken på Eckerö, strax intill golfbanan, byggs nu moderna hus i två plan för åretruntboende eller som fritidsbostad som ett s.k. bostadsaktiebolag. Vi har valt att kalla det **KYRKVIKEN ECKERÖ GOLF RESORT**.

Tomterna är formgivna av naturen och varierar i läge och storlek. De är generöst tilltagna och planerade för hus 120 kvm med kallförråd och garage, många av husen har dessutom sjöutsikt. Till samtliga tomter finns belyst väg, el, åretruntvatten, avlopp och båtplats.

Kl. 15.00 utauktioneras
två 70-talsstugor för bortflyttning

För mer information ring
Bostads Ab Kyrkviken telefon 040 5723 587

EN GALAKVÄLL I MUSIKALENS OCH FILMMUSIKENS VÄRLD

RÖSTER FÖR ÖSTERSJÖN

FRÅN COLE PORTER TILL MAMMA MIA

ANDERSUDDE 8 AUGUSTI 2009

Sound of Music, West Side Story, Grease, Mamma Mia och mycket mera.

Medverkande bl.a. Jenny Carlstedt, Mikael Fagerholm,
Lisa Fornhammar, Therese Karlsson och Dan Karlström.

Kapellmästare: Fredrik Erlandsson. Kördiregent: Johanna Grüssner.

OBS! Endast en föreställning.
Köp din biljett i hotell Arkipelag nu!

Porträttet / Majken Karlström, 18, gör slag i saken

En tjej i rörelse

Mindre prat och mera verkstad. Årets lucia, Majken Karlström, sjunger, dansar, spelar piano, tränar judo, simmar ...

Aktiv är bara förnamnet. Men rofylld nonchalerar hon att det skulle vara tal om någon stress.

”Ja visst. Vad roligt.”
Rösten är spröd och vänlig.
”Det går bra, jag kommer dit.”
Vi lägger på luren. Personen på andra änden gav ett lugnt intryck. Det visade sig stämma bra in på den person som ett par dagar senare gick in genom redaktionsdörrarna.

–Lugn har jag alltid varit, säger Majken Karlström när vi påbörjar vår promenad i det matta dagsljuset.

När hon var yngre sa alla att hon liknade sin far, men nu liknar hon sin mor både i utseende och till sättet.

–Jag kanske är mer som min mamma. Hon tycker om att vara hemma och är lugn, självständig och stark.

Men en inblick i dagens ljusdrottningens liv tyder på att Majken är allt annat än en hemmakatt.

–Egentligen äter och sover jag bara där.

Majken svarar hela tiden med tillförsikt i rösten. Det ska visa sig vara ett sätt att inte säga för mycket så det inte blir några missförstånd. För den här tjejen är skarp med glimten i ögat. Och hon tar tillfället i akt när något intressant dyker upp.

Vi promenerar vidare i sakta mak och passar på att nypa efter frisk decemberluft. Majken börjar berätta om sina många intressen.

–Jag tränar judo två dagar i veckan. Det har jag gjort i två och ett halvt år nu. Det är samma med sången. Och så dansar jag. Det har jag gjort längst, i fem sex år.

Majken är ett energiknippe. Det måste hon vara. För aktivitetslistan är längre.

–Jag är simskollärare också och några helger i höst hoppar jag in och jobbar på eckeröbåten. Det är inte många kvällar jag är ledig, säger hon.

Ett späckat schema är bara positivt.

–Jag vill göra massor med saker så jag hittar på nytt hela tiden.

En vanlig vecka för tjejen från Brändö Torsholma ser ut så här:

Måndag; Skola. Musikinstitutet med musikteori och efterföljande sånglektion. Hem och äta. Judoträning. Sängen.

Tisdag; Skola. Ledig.

Hon ser tveksam ut. Sedan sträcker hon fram händerna i luften.

–Nej, nej då dansar jag ju bugg.

Så vi spolar tillbaka.

Tisdag; Skola. Hem och äta. Danslektion. Sängen.

Onsdag; Skola. Träning. Körsång. Till lägenheten och fylla på med energi. Judoträning. Hemma halv tio. Sängen.

Torsdag och fredag i samma anda. Helgerna är lika fullmatade så hon hinner inte åka hem till Brändö så ofta.

Det låter hektiskt. Men hon behåller hela tiden lugnet.

Jag försöker lirka ur henne något tillfälle när hon känner att det drar lite nervöst i kroppen. Alla blir vi väl stressade någon gång?

–Nja, kanske om jag vet att planet går om två minuter och jag är på helt fel ställe. Förr var jag lite sen av mig, men inte längre. Ja, förutom i dag då kanske.

Faktum är att hon ringt i god tid till redaktionen för att säga att hon slutade skolan senare än hon trodde. Harmlöst med andra ord. Det känns som att hon respekterar tider.

–Jag måste hålla koll på schemat när jag har så mycket jag gör hela tiden.

Fakta/Majken Karlström

Namn: Majken Karlström

Ålder: 18 år.

Bor: i Brändö (men studerar i Mariehamn).

Familj: mamma Marianne Karlström, pappa Kurt Holmberg, syskonen Tim, Sabina och Roger.

Gör: så mycket som möjligt, av det som är roligt.

Kan...det jag vill.

Vill...mycket.

Hoppas...att vi i luciagruppen kommer sprida ljus och värme i vintermörkret.

”På sommaren är vi ute med båt och simmar. Det finns inget man saknar.”

Majken läser tredje året på Ålands lyceum och bor tillfälligt i en lite ”spartanskt” inredd tvårummare i Mariehamn. Den delar hon med sin bror Tim.

–Med Tim? Ja, jo det går nog bra, säger hon. Det är jag som lagar mat och han som diskar. Han är jätteordningssam och har väldigt fint i sitt rum. Jag är slarvig. Kläder ligger överallt. Men nu håller det sig bra och redigt, för nuförtiden har jag ofta besök.

När hon går hemifrån varje vardagsmorgon styr hon stegen mot lycéet, men fler än antalet skoldagar i veckan är sånglektionerna. Sängen är ett av hennes största intressen.

–Jag tar sånglektioner och sedan brukar vi sjunga gemensamt några gånger i veckan. Det blir mycket klassiskt.

Det kommer fram att hon spelar piano på fredagar också. Men längst har hon haft ett annat intresse. Dansen.

–Det är så himla roligt. Jag dansar bugg, foxtrot och vals, ballroomvals. Det är jättekul, säger hon.

Och så var det judoträningen. Ryktet går att hon blev ”draf-tad”. Är det sant?

Majken blir uppmärksam. Var hade jag hört det?

–Haha. Ja, kanske. Hon tyckte jag var bra och jag ville verkligen börja.

Det var **Eva Fellman** som besökte hennes klass för fyra år sedan på Brändö. De fick provträna den japanska budoartkonsten och Fellman blev imponerad av vad hon såg. Från det att Majken flyttade till Mariehamn började hon, två dagar i veckan, fälla kroppar och kontrollera sin egen.

När vi kommer in på ämnet vill hon dementera en vanlig syn på kampsporten.

–Många säger att judo är våldsamt men det är det verkligen inte. Det betyder mjuka vägen på japanska.

För att bli bra krävs en kraftig dos av varje område. Kondition, koncentration, teknik och smidighet.

–Jag hoppas jag har en blandning. Det går alltid att bli bättre, men man blir aldrig färdig. Jag har kommit någon centimeter kanske.

Historien om hur judotjejen blev anmäld till lucia blev känt för Majken bara för ett par dagar sedan.

–Det var **Gun Lindman**. Hon bor på Brändö. Ja, hon hade sagt det till någon som sagt det till någon som sagt det till mig. En liten omväg innan jag fick veta det alltså.

Majken tror att hon blev vald därför att hon har ett brett nätverk av kompisar.

–Eftersom jag har så mycket aktiviteter känner jag många. Det är därför det är så roligt att hålla på med så mycket, jag träffar folk jag annars inte skulle träffat.

Så kom hon på ett av de tillfällen när hon fick chansen att möta nya ansikten.

–Det var det ja, jag och en kompis fick ett mail från rotaryklubben om vi ville åka till Italien.

De var tio i gruppen. Alla från olika länder. De flanerade längs Florens gator, såg lutande tornet i Pisa och åt italienskt förstås.

–De äter mycket pasta. Inget mörkt bröd, och det fanns inget knäckebröd. Och till sättet är de inte rädda för att gå fram till någon de inte känner.

Öppna, burdusa och högljudda? ”Ja, precis.” svarar Majken.

En höjdpunkt var när Spanien vann mot Tyskland. Det var EM i fotboll, och finalen spelades i Wien. Majken och de andra följde med genom tv-rutan när Spaniens **Fernando Torres** lyckades klämma in ett mål i 33:e minuten. Spanjoren i Majkens sällskap drabbades av glädjeyra. Trots hennes svala intresse för fotboll kunde hon inte låta bli att ryckas med.

–Han var överlycklig. Vi såg sista matchen och jag ser inte fotboll annars, men det var roligt när vi hejade på det lag som vann.

Tanken på utlandet får hennes ögon att glimma till. Det är något hon återkommer till flera gånger.

–Jag vill resa mer. Jag vill få lite mer lärdomar, säger hon.

–Vi var på Sacomässa och jag blev jättesugen på att bli au pair i USA, det vore häftigt att se.

Dagens plan ser något annorlunda ut. Majken går ut gymnasiet till hösten och innan det är dags för högskolestudier vill hon ha ett mellanår.

–Jag tänkte läsa på Ålands hotell- och restaurangskola. Man blir servitör på ett år, då får man bra sommarjobb. Och så får jag chansen att satsa lite mer på sången, judon och dansen.

Sedan söker hon sig vidare till Vasa för en femårig lärarutbildning med inriktning musik. Inträdesförhören är i mars.

–Intervjun är det viktigaste och det är hård konkurrens. Men det ska nog gå bra, det gäller bara att vara sig själv.

När vi rundat rondellen i Dalbo säger hon att efter fler upptäckter och äventyr utomlands går flyttlasset hemåt där rötterna finns.

–Jag flyttar tillbaka till Brändö, absolut. Det betyder jättemycket. Mamma har stor släkt där. Jag känner alla och det är en bra stämning. På sommaren är vi ute med båt och simmar. Det finns inget man saknar.

Vi närmar oss redaktionen och stannar till vid dörrtrappan. Majken berättar om dansen igen. Hon är sugen på att lära sig fler.

–Som den där i ”Lets dance”. Vad heter den, det står stilla nu.

Trippelsteg, trippelsteg, bam bam bam. Hon håller händerna i dansposition som om partnern stod i hennes ring hon format framför sig. Hon tar stegen, men minns inte namnet.

–Jag kommer på det när som helst, säger hon.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

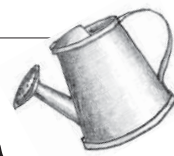
Foto: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax

Titte Törnroth-Sarkkinen
Epost: titte.tornroth@nyan.ax

tittes trädgård

Hydrangea paniculata, syrenhortensia, 'Grandiflora'

Hydrangea paniculata, 'Phantom'

Hydrangea paniculata, vipphortensia, 'Limelight'

Månar i trolsk sensommarnatt

Det är inte många buskar, om man bortser från rosorna, som blommar under högsommaren.

Kanske är det just därför som det känns extra andaktsfullt då alla hortensior slår ut.

Vår- och sensommarfärgingen i buskagen slutar minst lika abrupt som den börjar. Den blomstrande explosionen går snabbt över och allt det som, på högre nivåer, skimrat i olika färger är plötsligt bara massivt grönt.

Samtidigt som vemodet hugger i bröstet skjuter gudskelov klematisknopparna i höjden och det finns rosenbuskar och också några enstaka andra högsommarblommande buskar att trösta sig med.

Jag blir glad över ölandstoken (*Potentilla fruticosa*) och glömmar alla timmar som jag någon månad tidigare tillbringat med sekatorn för att få bli på det fula riset. Den vita konvaljbuskens (*Clethra alnifolia*) ljuva blommor och doft fungerar som en tröstande magnet och förväntningarna på katalpan (*Catalpa ovata*) håller också den buskhumöret uppe under högsommaren.

Blå skymningstimmen

Men det är ändå först när hortensior börjar slå ut som man på allvar kan tala om buskprakt i trädgården igen.

Att långsamt vandra runt i den trolska blå skymningstimmen och lotsas av bleka månar borde vara varje trädgårdsägare förunnat.

På dagen får man inte missa att titta närmare på de märkliga blommorna. Inte bara för att de är utsökt vackra utan också för att de är botaniskt intressanta. De större blommorna i klasarna, de som oftast syns, är sterila och finns där bara för att locka pollinerande insekter till de betydligt mindre, fertila blommorna i mitten.

På de hortensior som har flata blomställningar syns både de sterila och de fertila blommorna tydligt.

Omtyckta växter

Hortensior växer vilda i Asien och i Nordamerika, på 1700-talet importerades de till Europa

Hydrangea arborescens, vidjehortensia, 'Annabelle'.

från Japan. Som med alla omtyckta växter som går att förädla finns det i dag massor av olika sorter. De är så många att det är omöjligt att hitta alla i en och samma bok.

Det verkar också som om man har svårt att artbestämma vissa av sorterna. I Sverige placerar man till exempel sammetshortensian oftast i gruppen *Hydrangea aspera*, i England är den numera en egen art, *H. sargentiana*. Fler exempel finns plus en hel del underarter och synonymer och man får klia sig i huvudet ordentligt ibland.

Stora blommor

I den korta presentationen som jag ger av de arter och sorter som är värda att fundera på hos oss har jag jämfört uppgifterna i det stora lexikon som RHS (Kungliga trädgårdssällskapet) i England ger ut, i Inger Palmstiernas bok 'Träd och buskar' och i de två handelsträdgårdarna Zetas och Rångedalas kataloger.

H. arborescens, vidjehortensia. Sorten 'Annabelle' som har stora, runda blommor slår ut först av alla och hör till mina absoluta favoriter. 'Grandiflora' har något mindre blombollar men är stadigare än 'Annabelle'. *R. diata* bär en underart i den här gruppen.

H. aspera, strävhortensia. Ze-

tas har en intressant sort med mörklila blommor som är härdig till och med zon II, 'Mauvette'.

En trendbuske

Under asperarubriken hittar man i Sverige alltså också ofta sammetshortensior, *H. aspera ssp sargentiana*. Sammetshortensian anses av många vara den vackraste av alla och den har blivit en trendbuske i Sverige. Och visst är den utsökt vacker men man får vara beredd på att vänta några år innan den behagar blomma. Mitt exemplar planterades 2005, den växer fint men visar ännu inga tecken på att blomma.

Rångedala har en storbladig sammetshortensia som heter 'Macrophylla' men härdigheten är än så länge ett frågetecken.

H. heteromalla, rosenhortensia, finns i olika färgnyanser i rosa och vitt, till exempel 'Nepal Beauty' och 'Snowcap'. De sterila blommorna är stora och sitter glest, hela busken är mycket vacker. Bland rosenhortensior finns en underart som heter *xanthoneura*.

Som sommarblommor

H. involucata, svepehortensian eller golfbollshortensian som den populärt också kallas, finns i flera olika färger och i vitt. En-

ligt Zetas är den härdig till zon III, enligt RHS tål den inte temperaturer under -5 grader.

Sorten 'Sterilis', som Zetas marknadsför, räknar RHS dessutom överhuvudtaget inte till en involucata utan till en aborescens. Bli nu sedan klok av detta...

H. macrophylla är den största gruppen av alla. Det är här man hittar de flesta storblommiga, prunkande blå, lila eller rosa sorterna. Många av dem säljs hos oss som sommarblommor eftersom de antingen inte är härdiga eller inte hinner blomma hos oss.

Spetsmössor

Men det finns undantag, jag har 'Endless Summer', som blir antingen blå eller rosa beroende på jordens Ph-värde, och den vita varianten 'The Bride'. Båda behöver ha några år på nacken för att blomningen skall bli så riklig och långvarig som det utlovas i annonserna.

Andra macrophyllasorter som klarar sig hos oss är bland annat, enligt Rångedala, 'Alma' och 'Bella'.

Engelsmännen delar in den här gruppen i dels 'Common hortensias', vanliga hortensior och dels 'Lacecaps', spetsmössor, beroende på om blommorna är runda eller flata.

Då vi hos oss pratar om vanliga hortensior tänker vi däremot nog oftast på syrenhortensian som redan för länge sedan har introducerats på våra breddgrader. Den heter 'Grandiflora' och hör till arten *H. paniculata*.

Hit hör bland annat också vår egen finländska 'Mustila', en riktigt trevlig bekantskap, 'Kishu', 'Magic Moonlight' och många fler.

Det kommer hela tiden nya paniculatasorter. Jag skaffade en som heter 'Phantom' och som i somras bjöd på underbar blomning i kombination med dekorativa röda stjälkar.

Flikiga blad

Inom arten paniculata återfinns också vipphortensior och bland dem min favorit 'Limelight' med underbara gulvitgröna blommor.

H. quercifolia, flikhortensian eller ekbladshortensian, mötte jag för första gången i september i Åbo botaniska trädgård. Sedan dess är jag på jakt efter den här arten som utöver blomningen också kan stoltsera med trevligt flikiga blad och kraftig höstfärg.

Den är tyvärr sällsynt i plantskolorna.

Purpurhortensian *H. serrata* (eller ibland *H. Macrophylla ssp serrata*) är en annan art som väl-

Hydrangea macrophylla, 'Endless Summer'

lar mig huvudbry. Enligt Zetas katalog klarar sorten 'Preziosa' zon III, enligt RHS lexikon tål även denna buske bara - 5 grader. Vet någon vad som stämmer?

Blommornas färg

Det krävs alltså lite detektivarbete så man börjar bena ut de olika hortensiasorterna. Men det är de värda.

Man skall inte heller låta sig avskräckas av att det i många böcker hävdas att alla hortensior vill ha lågt PH-värde. Jag har inte mött några protester trots att mina buskar bor i extremt kalkhaltig jord och vattnas med kalkrikt vatten.

Däremot påverkar jordmånens blommornas färg - hos mig är de rosa...

Många rekommenderar också att hortensior planteras i sol eller i lätt skugga. Hos mig klarar åtminstone 'Annabelle' djup skugga och något fel på sensommarnattens utsökta mån är det absolut inte!

Intensivt blålila

Det finns ännu en sent blommande buske som jag älskar och alltid har älskat.

Det är syrenbuddlejan (*Buddleja davidii*) som med sina starkt doftande blommor lockar till sig massor med fjärilar. Den kallas därför också fjärilsbuddleja ibland.

Den här skönheten, som finns i en massa olika färger från djupt intensivt blålila till vitt, har dessvärre något emot mig. Två exemplar har jag tagit livet av, nu väntar jag med nästan smärtsam spänning på hur den jag planterade i höstas har överlevt.

Tredje gången gillt?

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Foto: SEPPO SARKKINEN

FRED

LÖRD.

FRED FORSELL/LÖRDAGSKRÖNIKA

Lägg ner vuxentjafset

”Asså NÄR blir man vuxen EJENGKIEN?”

Den energiska tjejen ställer frågan till oss andra kring förfestbordet. Hon har just avslutat en monolog om saker som ”vuxna” människor gör. Som till exempel att köpa kombi, pensionsspara, använda en separat börs för småpengar och kunna ha en massa godis hemma utan att äta upp allt på en gång.

”Asså vuxen på riktigt?” förtydligar hon.

De andra kring bordet blir exalterade och förslagen haglar snart: När man tömmer luddfiltret. När man har en ekonomisk buffert. När man håller pappret kring pinnen när man äter glass för att inte bli kladdig om fingrarna. När man tycker att det är roligare att köpa julklappar än att få.

Och de skrattar, och de pratar om vuxenpoäng och vuxentester på nätet, och jag ruttnar och dör och blir uppäten av maskar, och jag förbannar **Fredrik Lindström** som på 90-talet var tvungen att introducera hela det här ”vuxentänket”, som numera är ett obligatoriskt kallpratämne på alla fester för folk under 30.

Den energiska tjejen är uppe i varv: ”Känner inte ni också er som bluffar som kan bli avslöjade när som helst? Tror inte ni också att alla andra är bättre på sina jobb än ni?” Hon fnissar förtjust åt sina egna funderingar (alltså Fredrik Lindströms funderingar) och tittar förvånsfullt på oss andra.

Och jag vill säga till henne att snälla, shut up, håll käften, vi kan väl prata om något som inte låter som en tio-i-topplista som redan finns på 5000 ”unika” svenska bloggar, vad sägs om att anstränga oss lite, byta ämne, till långfärdsskridskor, vitvinssåser, VAD SOM HELST men inte vuxenpoäng eller de där ”Mina vänner”-böckerna för nyvuxna. Jesus.

Jag känner mig jättetråkig och sur.

Då kommer jag att tänka på **Kristina Lugs** pappa.

För när poeten Kristina Lugn var liten, då var hennes pappa så upptagen hela tiden, men en dag lovade han henne att de skulle gå på bio, han hade till och med köpt biljetter på förhand så att de säkert skulle få plats.

Dagen därpå gick en lycklig och stolt Kristina hand i hand med sin älskade pappa, ÄNTLIGEN bara hon och han, och de promenerade en hel timme in till staden där biografen låg. När de sen hade stått i kö en lång stund med biljetterna redo i handen, och kommit nästan ända fram till luckan, då vände sig pappan mot sin lilla Kristina och sade: ”Nu, Kristina, ska du få lära dig om besvikelser”.

Varpå han tog biobiljetterna och stoppade dem tillbaka i innerfickan. Och sen gick de hem igen. Sann historia.

Och plötsligt har jag ett svar till den energiska tjejen:

”När man gör korkade misstag, fattar värdelösa beslut, men tvingas leva med konsekvenserna, ta ansvar. Då är man vuxen.”

Men det säger jag inte.

Istället säger jag: ”Jag tror att man är vuxen när man slutat tänka på sitt eget liv i fåniga hittepåster som vuxenpoäng.”

Det blir tyst kring bordet. Med en enkel mening har jag sugit glädjen ur ett hjärtligt samtalsämne. I det ögonblicket är jag Kristina Lugs pappa - en glädjedödare som har valt den trista, sura vägen. Men jag tar konsekvenserna och deltar pliktroget i sällskapets ansträngda tystnad.

Jag blir nog inte bjuden nästa gång. Känns okej.

MARTIN KELLERMAN

ROCKY

ZITS

BY JERRY SCOTT AND JIM BORGMAN

SÖR MAN FÄNAN I MILITÄR- REN					HAR VI AV VITSER					KVÄVE	
			KRUSA								
DE BILDAR IS		TURKET SKÅLA MED MALT & HUMLE		PÅ BE I SOFIA	VD DEK						
SKÅLA MED KRYDDAT VIN											
	METRO										
KORTARE MARAT- TON				RÖNTGEN							

Lösningarna till Nya Ålandskrysset nr 23 vill vi ha senast
lördagen den 27 december. Vinnarna och rätt lösning pre-
senteras måndag 29 december. Sänd lösningen till Nya Åland,
PB 21, 22 101 Mariehamn. Märk kuvertet Nya Ålandskrysset 23.
Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andra-
pristagarna.

NAMN: _____

ADRESS: _____

TV-programmet

9.15 Mitt i naturen (R) [2378394]
9.45 Go'kväll (R) [2462787] Magasin.
10.15–17.45 Vinterstudion [26082752] Direkt. **10.25** Alpint. Damer-
nas storslalom, första åket. [2290226] **11.25** Alpint. Her-
rarnas storslalom, första åket. [4362329] **12.40** Skidskytte.
Herrarnas jakt. [682232] **13.25**
Alpint. Damernas storslalom,
andra åket. [570042] **14.25** Al-
pint. Herrarnas storslalom, an-
dra åket. [923110] **15.20** Skid-
skytte. Damernas jakt. [6325313]
15.50 Längdskidor. Herrarnas
15 km, klassisk stil. [4560868]
17.45–18.45 På spåret [7621226]
Geografisk frågesport från
2008. Del 3 av 13. Även 18/12.
18.50 Helgmålsringning
[3793058] Från Holmsund med
finlandssvenske sångaren Mi-
kael Svarvar.
18.55 Sportnytt [3792329]
19.00 Rapport [32961]
19.15–20.00 Bolibompa [870856]
19.15 Pomos piano [750597]
19.45 Julkalendern: Skägget i
brevlådan (R) [975868]
20.00 Habib [752]
Svensk ungdomsserie från
2008. Del 4 av 8. Vad är egent-
ligen meningen med livet? Det
saknas pengar till klassresan.
Alex och Habib bestämmer
sig för att panta burkar. Det går
dåligt.
20.30 Rapport [19058]
20.45 Sportnytt [5848503]
21.00 Dansbandskampen
[54771]
Musiktävling. I kväll tävlar
Kindbergs, Jenny Saléns orkes-
ter och Wahlströms mot de två
band som tittarna röstade vi-
dare från förra veckans ”Dans-
bandskamp”. Programledare:
Peter Settmann.
22.30 Svensson, Svensson [787]
Svensk komediserie från 2008.
23.00 Brottskod: Försvunnen
[50787]
23.45 Dom kallar oss artister
(R) [3540313] Musikdokumen-
tärserie.
0.15 Gloria [7281424]
FILM Amerikansk kriminal-
film från 1980. I rollerna: Gena
Rowlands, Julie Carmen.
2.15–9.05 SVT24 [26582714]

8.00 Lucia [86868]
9.00 Bolibompa [68416]
**10.00 Julkalendern: Skägget i
brevlådan** [51348]
Även senare i dag.
10.15 Sagoträdet [8632400]
10.30 Pi (R) [7133955]
10.45 Unna Junná [7647226]
11.00 Karamelli [2706]
11.30 Smarta djur (R) [9503315]
11.55 Himlen kan vänta (R)
[8294665]
12.25–13.45 Längdskidor
[5853706]
Direkt. Damernas 10 km, klas-
sisk stil
14.05 Kobra (R) [197619]
14.35 Beckman, Ohlson & Can
(R) [465042]
**15.05 Nobelpriset 2008 – fred
och ekonomi** [7916077]
**15.35 Nobelpriset 2008 – fysik
och kemi (R)** [7824042]
16.05 Korrespondenterna (R)
[4558416]
16.35 Eid al-Adha (R) [6135955]
17.20 123 saker (R) [99990]
17.50 Halal-tv (R) [97023]
18.20 Kvartett till tidens ände
(R) [5276961]
19.15 Landet runt [397706]
20.00 Musikhjälpen extra [3329]
Direktsändning från starten av
Sveriges Televisions och Sveri-
ges Radios insamlingsmaraton
från Glasstudion på Gustav
Adolfs torg i Malmö.
20.30 Annas eviga [2400]
Samtalsprogram. Del 8 av 8.
Hatar Gud kvinnor? Program-
ledare: Anna Lindman Barsk.
Även 16/12, 19/12.
21.00 Lucia (R) [66042]
Årets luciafirande från Gamla
elverket i Malmö.
22.00 Rapport [68955]
22.05 Kung fu hustle [5285416]
FILM Hongkong-kinesisk
action från 2004. I rollerna: Ste-
phen Chow, Yuen Wah.
23.45 Rapport [2278752]
**23.50 Nobelpriset 2008 – lit-
teratur (R)** [7384868]
0.20 Dr Åsa (R) [11240]
0.50 Musikhjälpen [71131707]
Direkt. Även 14/12.
6.00–9.00 Musikhjälpen, forts
[56963578] Direkt. Även 14/12.

7.30 Snövit [7023077]
FILM Klassiskt sa-
godrama från 2001.
I rollerna: Miranda
Richardson, Kristin Kreuk.
9.15–9.50 Ska du säga
[73213752]
10.40 Ska du säga [9648665]
11.10 The class [3134315]
11.35 The class [1018058]
12.05 Simpsons [1567955]
12.30 Scrubs [257690]
13.00 All of us [265619]
13.30 Tre dagar [1144110]
FILM Amerikanskt drama från
2001. I-rollerna: Kristin Davis,
Reed Diamond.
15.15 Svenska hjältar 2008 (R)
[4207232] Svensk programserie.
15.45 SOS Familj (R) [4862139]
Svenskt livsstilsprogram från
2008.
16.40 Du är vad du äter (R)
[6204435]
17.35 Design: Simon & Tomas
(R) [3313400] Svenskt inred-
ningsprogram från 2008. Del 10.
18.35 Nytt läge (R) [2325597]
Svenskt inredningsprogram
från 2008.
**19.35 Välkommen Mrs. Doubt-
fire** **FILM** [6350868] Ame-
rikansk komedi från 1993. I
rollerna: Robin Williams, Sally
Field, Pierce Brosnan. Regi:
Chris Columbus.
22.00 Spanglish [4176684]
FILM Amerikansk dramako-
medi från 2004. Flor emigrerar
till Los Angeles från Mexico i
hopp om att skaffa sig ett bättre
liv. I rollerna: Adam Sandler,
Téa Leoni. Regi: James L.
Brooks.
0.30 Ripley's game [55795559]
FILM Italiensk thriller från
2002. Tom Ripley är inte bara
en cool och rik citykille. Han är
mördare också. I rollerna: John
Malkovich, Ray Winstone.
2.40 Out on a limb [4777191]
FILM Amerikansk komedi från
1992. I-rollerna: Matthew Bro-
derick, Jeffrey Jones.
4.10 Chasing Papi [9818646]
FILM Amerikansk komedi från
2003. I rollerna: Roselyn San-
chez, Sofia Vergara.
5.30–5.55 Smaka på världen
[9273527]

6.40 Hundjobb (R)
[2513771]
7.05 Barnprogram
[51253110]
9.59 Nyhetsmorgon lördag
[415286348]
12.30 Ring TV4! [239329]
13.30 Äntligen hemma (R)
[248077]
14.30 Äntligen hemma [146665]
15.30 Sverige i veckan [173684]
16.00 Rent hus (R) [514042]
**17.00 Göta Kanal – eller vem
drog ur proppen?** [794752]
FILM Svensk familjekomedi
från 1981. I rollerna: Janne
Carlsson, Kim Anderzon.
19.00 Trav: Vinnare: V75
[190752]
19.50 Keno [9387936]
20.00 Nyheterna [263706]
20.20 Vädret [9399771]
20.30 Postkodmiljonären
[910042]
**21.00 Faddergalan – världens
flickor** [8187503] I samarbete
med Plan international, till för-
män för barn i tredje världen.
I år fokuserar galan på flickors
situation. Programledare: Ag-
neta Sjödin.
**22.40 Lotto, Joker och Drömvin-
sten** [5985874]
**22.50 Faddergalan – världens
flickor, forts** [3505110]
23.00 Nyheterna och vädret
[692329]
**23.15 Faddergalan – världens
flickor, forts** [405526]
0.00 Dagisnuten [7954820]
FILM Amerikansk action-
komedi från 1990. John Kimble
är en tuff stadspolis som varit
droghandlaren Cullen Crisp
på spåren i flera år. I rollerna:
Arnold Schwarzenegger, Pene-
lope Ann Miller.
2.05 Sheriffen i Dodge City
[40042627]
FILM Amerikansk västern från
1957. Efter en lång karriär som
sheriff bestämmer sig legenden
Wyatt Earp för att sluta och i
stället förena sig med sin bror
i Tombstone. I rollerna: Burt
Lancaster, Rhonda Fleming.
4.25–6.25 Race to space
[3214795]
FILM Amerikanskt drama från
2001. Billy blir anställd av dok-
tor Donni McGuinness för att
hjälpa till att träna några schim-
panser för ett rymduppdrag åt
Nasa. I rollerna: James Woods,
Annabeth Gish.

14.50 Främlingar 1808-2008
15.50 Vi på Langedrag
16.15 Samtal med Melita
16.45 Obs
17.12 Brages stjärngossar
17.15 Lucia – en julsaga
**17.45 Julkalendern med BUU-
klubben**
Idag blir det ett annorlunda
Luciatåg i BUU-klubben. I
Valleby försvinner Luciapu-
biken till bokhandeln.
18.15 TV-nytt
Kan också ses på svenska.
18.25 Sportnytt
18.30 Familjen Sommer
Del 20. Dansk dramaserie om
läkarfamiljen Sommer
19.27 Musikstund
Musicerande barn presente-
rar sitt instrument.
19.30 Lockie Leonard
Människotorpeden. Att växa
upp kan vara hårigt&snårigt.
19.54 Min syster och jag
Norsk dramaserie. Ibland
är en storasyster bra att ha
tycker Jens, och ibland inte.
20.00 TV-nytt
Kan också ses på svenska.
20.10 Sportnytt
20.20 Filmtid
Filmtid presenterar åsikter
om budskapet bakom bil-
derna.
20.50 Film: Dag och natt
FILM Svenskt drama från
2004. (Dag och natt). I rol-
lerna: Mikael Persbrandt, Per-
nilla August, Jakob Eklund.
Regi: Simon Staho.
22.20 Drömmar med vingesus
Den 13 december – vad har
Lucia gjort i dag? Följ med
henne från pirr i magen vid
frukostbordet, via besök på
Seniorhemmet, till kroningen
och körsången i Domkyrkan,
samt de oförlömliga trapp-
stegen ner till Senatstorget.
22.51 Innebandy
VM. Semifinal. Ostrava,
Tjeckien.
0.10–0.41 Konsulternas krig
Del 8 av 8. ”Hemma bra men
borta bäst.” Safari dag 7: det
är dags att åka hem. Har
Winston och Råven lyckats
lära Tor, Linus och Tage vad
gruppdynamik innebär?

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ

9.00 Kulturen. Repris av måndagens,
tisdagens och onsdagens Kulturen.
9.45 Musik. **10.00** Gröna fingrar. Re-
pris från onsdagen. Med Peo Svarvar.
11.00 Musik. **12.00** Duellen. Runar
Karlsson, trafikminister, debatterar
med Roger Jansson (fs). Repris från
tisdagen. Med Tony Wikström. **12.45**
Musik. **13.00** Veckans gäst. Repris
från fredagen. Med Tom Wiklund.
14.00 Pensionärstimmen. Repris
från måndagen. **15.00** Min Musik.
Repris från tisdagen. Med Owe Sjö-
blom. **16.00** Jazz med Wallers. Sänds
även 21.12.08. Med Ann-Christin,
Kurt Waller. **17.00–19.00** Musik.

Se det med egna ögon!

www.24.ax

8.00 Tv-nyheter [73042]
**8.05 En fascinerande värld:
Sushins historia** [3349503]
9.00 Tv-nyheter [18145]
9.05 Loppis [3574400]
10.00 Tv-nyheter [35868]
10.05 Morgonettan [9814077]
10.45 Presidentens kansli
[4171431]
11.00 Tv-nyheter [98313]
11.05 Strada [6328400]
11.35 K-kont [4544110]
11.55 Morgonhjärta [48080684]
12.30 Vilda Mallorca [3232]
13.00 Tv-nyheter [46481]
13.05 Nyheter på teckenspråk
[4441961]
**13.10 Ettans dokumentär:
Handelskrig under ytan**
[3622874]
**13.55 Dammsugarens histo-
ria** [4145400]
**14.05 Bli herre över plånbö-
ken** [731597]
14.35 Familjen Serrano
[7547145]
16.00 Sjukhuset i Holby City
[26936]
17.00 Tv-nyheter [50348]
17.10 Droppen [1188972]
En tanke om tro.
17.15 Hemgatan [6222348]

Barn och vuxna.
Janne och Ninni går
skilda vägar.
18.00 Tv-nyheter och väder
[42508]
18.10 Sportrutan [3701077]
18.15 På nya spår [91313]
**18.45 Europas kuster från
ovan** [1740955]
**18.55 Den vida naturen:
Ganges** [8084619] Del 1 av 3.
19.45 Monk [870801]
20.30 Tv-nyheter och väder
[31226]
20.45 Lotto [4724868]
20.50 Sportrutan [133400]
21.15 Presidentens kansli
[3021905]
21.30 Nyhetsläckan [771]
22.00 Män, brev och problem
[26526]
22.50 Lucky Louie [491416]
Louies fru Kim blir rånad och
tänker inte låta saken vila.
23.15 Systemen och brodern (R)
[2589597]
1.00 Euronews [2943207]
1.10 Nyhetsfönster [2822998]
1.30–1.40 Euronews [9371284]
4.00–8.00 Nyhetsfönster
[60967066]

6.00 Frågespel [15972]
7.00 Tellus-frågesport
[6787416]
7.45 Lilla tvåan [3394145]
**7.46 Herthas värld: Hertha
plockar upp dagens inköp
ur väskan** [103394145]
7.49 Sångduon Mimmit
[407518067]
7.54 Museimössen [405564481]
**8.02 Musse Piggs klubbhus:
Kalles hicka** [200005955]
8.26 Den magiska karusellen
[106154874]
8.38 Männallen [305984110]
8.51 Julkalendern [102052706]
9.00 Galaxen [87787]
**9.01–9.13 Planet Grabo: Min-
nen** [100081503]
9.19 Jul i Valhall [403749329]
Lucia är ljusets fest, men i
mormors hus är det strömvä-
brott.
9.45 Hemska Henry [8715787]
**10.00 Berättelser från Mu-
mindalen** [48874]
10.24 På gräsrotsnivå
[403590416]
10.30 Fatta micken [5950481]
11.20 Spelnytt [8589495]
11.50 Vid lägerelden [8386690]
12.20 Tvåans sportlördag

**17.45 V75-
travet**
[857139]
**18.20 Attackdykarna i det ci-
vila** [52936]
18.50 Tv-nyheter [4121961]
19.00 Sportrutan [21313]
19.05 Tvåans vinterväder
[6092077]
19.10 Reinikainen (R) [301856]
19.40 Cirkus [297752]
20.25 Pekko och främlingen
(R) [953706]
20.50 Råven [4295428]
21.50 Tv-nyheter [1215042]
**22.05 Nora Roberts: Farliga
vidder** [5104597]
**23.40 Da Vincis mordtred-
ningar** [7253771] Famlande.
Fallet med en man som över-
levt två bränder ger Da Vinci
allt mer huvudbry. Leary och
Shannon undersöker i ett
mordfall på bensinstationen.
**0.25 Musik-tv : Obligatoriska
grejer** [34191]
0.55 Tellus-frågesport
[3139714]
2.00 Frågespel [8220266]
3.00 Dolt ord [4620202]
4.00 Sudoku [2620022]
5.00–6.00 Dolt ord [4525658]

6.00 Den rätta [6834771]
7.45 Doras äventyr [1880400]
8.15 Leve Pinata [4664874]
8.35 Disneys Tarzan [8131923]
9.05 Pokémon [8947923]
9.30 Zorro [824662]
10.00 Staraoke-laulupeli
10.20 Hannah Montana
10.50 Vad ska vi äta idag?
**10.55 Lumilautailua: Front-
side 3** [6964597]
11.25 Köpkanalen [4048936]
11.40 Dolda liv [5329597]
12.10 Dolda liv [915232]
12.40 Dolda liv [830597]
13.10 Alpint [2856400]
Storslalom, damer. La Molina.
14.25 Alpint [3720077]
Val d'Isère. Storslalom, her-
rar.
15.30 På skoj [497042]
**15.45 Vesa-Matti Loiri: Ivalo-
Inari-Kasari** [1324110]
**16.10 Lauantain perheleffa:
Riku Rikas** [4119400]
FILM Amerikansk komedi
från 1994. En fartfylld komedi
för hela familjen om världens
rikaste pojke som har allt
annat utom kompisar. När
pojken föräldrar blir offer för
en intrig, får han många nya

vänner. I rollerna:
Macaulay Culkin,
Jonathan Hyde,
Edward Herrmann.
Regi: Donald Petrie.
**18.00 Nigel Marven napapii-
rillä** [876394]
19.00 Sjuans nyheter [809042]
19.10 Resultatrutan [938464]
19.20 Plan Ilta Lapselle –gaala
[8268918]
21.05 Sanningens stund
[2382400]
22.00 Tians nyheter [358348]
22.10 Resultatrutan [7636139]
22.20 Lotto, Joker och Keno
[3709139]
22.25 True Lies [18145233]
FILM Amerikansk action-
komedi från 1994. En fartfylld
actionkomedi med Arnold
Schwarzenegger som super-
hemlig spion. Hans fru tror att
han bara är en vanlig dator-
försäljare. I rollerna: Arnold
Schwarzenegger, Jamie Lee
Curtis, Tom Arnold. Regi: Ja-
mes Cameron.
1.05 Raines [3859627]
2.00 Vinstpotten late night
[3892801]
3.15–6.00 Den rätta [78239288]

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

Långbacka vaktar IFK-buren

FOTBOLL. Gustav Långbacka är det senaste tillskottet i ligaklubben IFK Mariehamn. Han beskriver sig som en dirigerande målvakt med lång räckvidd.

–Det har alltid varit en dröm att få spela i högsta ligan, säger han.

Gustav Långbacka från Karleby presenterades som IFK Mariehamns nye målvakt vid en presskonferens på fredagsmiddagen. 24-åringen spelade senaste säsongen i division I-klubben Kokkolan Pallo-Veikot, KPV, där han gjorde tolv matcher.

För sina nya lagkamrater är han redan ett bekant ansikte.

–Det var nära att han skulle ha varit vår målvakt redan det här året. Han var och testade, men vi gjorde inte så mycket väsen av det. När vi skulle förhandla med KPV kom vi nämligen inte överens om det eko-

Ny målvakt. Klubbdirektör Peter Mattsson är glad över att få kontraktera målvakten Gustav Långbacka. Foto: JONAS EDSVIK

nomiska, säger klubbdirektör **Peter Mattsson**.

Kontakten upprätthålls dock och Långbacka värvades för ett ettårskontrakt utan något nytt testspel.

–**Willis Ochieng** är ju långtidsskadad och har nu farit tillbaka till Kenya på semester. Han är tillbaka i mitten på

januari och då vet vi statusen på hans rehabilitering. Vi har väntat på att värva en ny målvakt, men när **Anders Överström** bestämde sig för att inte satsa i år tog vi kontakt med Gustav, säger Mattsson.

Är ni nöjda med antalet målvakter nu?

–Vi behöver ha tre målvak-

ter i en ligaklubb och nu har vi det, bara Willis blir i skick. Så jag är inte bara nöjd, utan mycket nöjd. **Simon (Enqvist)** växte med uppgiften och jag tror Gustav har en stor chans att slåss om en plats i mål. Nu har vi en bra mix av målvakter.

En ligadröm

Gustav Långbacka studerar sista året till ekonom med inriktning på marknadsföring och ska nu skriva sin gradu vid sidan av fotbollen.

–Det har alltid varit en dröm att få spela i högsta ligan i Finland och det går att kombinera med studierna på sidan om. Det gjorde beslutet ganska lätt för mig, säger han.

Han har följt IFK Mariehamns upp- och nedgångar i ligan.

–Det är ju en finlandssvensk förening och det står mig nära hjärtat med tanke på Gamla-karleby som min moderklubb.

Det är kul med ett svensktalande lag i ligan, säger Långbacka.

Villig att satsa

Han har provspelat för Jakobstadslaget FF Jaro, men visste hela tiden att IFK fanns som alternativ varför inga vidare diskussioner fördes.

Är du redo för ligaspel?

–Det hoppas jag, det är ett steg uppåt, men jag är villig att satsa.

Beskriv dig som målvakt!

–Jag styr spelet och är aktiv på det sättet och har bra räckvidd eftersom jag är lång. Och så tycker jag att jag är ganska bra på inlägg. Det finns alltid saker man kan förbättra, jag är ju ännu ung som målvakt och har många år framför mig.

1 februari går flyttlasset till Åland för "Gusti".

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Guldmedalj. Hanna Wiss fick årets guldmedalj när IFK Mariehamns centralstyrelse höll årsmöte.

Guldmedaljen till Hanna Wiss

■IDROTT. I torsdags hade IFK Mariehamns centralstyrelse årsmöte på Wiklöf Holding Arena. **Bror Myllykoski** valdes om som ordförande. Även **Kenneth Danielsson** och **Carita Facius** sitter kvar i styrelsen. **Åke Björklund** och **Mikaela Lingonblad** ställde inte upp för omval och de ersattes av **Tom Söderholm** och **Jill Facius-Flöjt**.

På mötet bestämdes det att årsavgiften för kommande år höjs med en euro för alla medlemmar.

Det delades ut en hel del priser på årsmötet, se faktaruta nedan. (mw)

Fakta/Pristagare

Guldmedaljen: Hanna Wiss

Kamratpokalen: Kenneth Danielsson

Funktionärsbragden: Marita Ahlfors

Oldboyspokalen: Annika Aspholm

Dampokalen: Maj-Len Ahlman, Carina Humell, Agneta Welin, Lisbeth Norrgård och Johanna Danielsson

Frampokalen: Johannes Nordström

Fritidsnämndens pokal: Harry Lindqvist

Ålands Bowlingförbunds juniorpokal: Lucas Gustavsson

Bredda SEJ pokalen: Mikael Rosbäck

Årets Tränare: Mats Rosenberg

Kekkonen pokalen: Alexander Woivalin

DFS - Fatet: Åke Björklund

Damsektionens stipendium: Hanna Johansson

Kompiskannan: Barbro Engdahl

Lycka till Jomala IK - ikväll gäller det!

VOLLEYBOLL. Allt ska avgöras. Ikväll kan Jomala IK ha två lag i Allsvenskan till nästa år. Endast en sak står i vägen. Nämligen Uppsala.

Nyan frågade spelarna Erika Johansson och Fredrik Skogberg hur de sista förberedelserna ser ut innan de går ut på planen.

Text: JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax

"Vi har pluspoäng på Uppsala och har vunnit de flesta möten. Får vi försvaret och servarna att fungera så vinner vi"

Erika Johansson

VOLLEYBOLL. Klockan närmar sig kvart i fem finsk tid. Jomala IK:s damerna står inför årets viktigaste match och är bara en seger från en Allsvensk plats. I omklädningsrummet förbereder spelarna sig på lite olika sätt.

–Jag tar musik och peppar mig själv, säger Erika Johansson. Det är flera gamla rock- och popklassiker från 90-talet.

Nu är vi ändå lite före i tiden. Men om ett par timmar ser det i alla fall ut så i Jomalas omklädningsrum. De sista förberedelserna. De vanliga rutinerna. Ingenting får störa inför en så här viktig match.

–Direkt innan match har vi lite olika förberedelser där vi respekterar våra olikheter. Vi har någon som lyssnar på musik och andra som står och leker med en boll. Det är ganska olika. Andra tar det lugnt och bara slappnar av, säger Erika Johansson.

De har lång tid på sig. Bussen anländer vid 12-tiden och matchen börjar inte förrän 16.45. Herrarna börjar två timmar tidigare och damerna ska försöka hinna med att se lite av den matchen. Sedan har de genomgång med tränarna **Stig Flöjt** och **Mikael Andersson**.

Pratglad på genomgångar

–Det brukar vara Stig som

håller i snacket innan match. Dels lite taktik, men det har vi redan gått igenom på träningen i veckan, och sedan några sista peppande ord.

Och peppande ord brukar laget få en hel del av. I omklädningsrummet har hon lurarna fulla med musik men när laget har sina gemensamma samlingar är Johansson en av dem som hörs mest.

–Jag brukar aldrig vara riktigt tyst på de här genomgångarna. Det kan till exempel vara att förstärka något i taktiken. Jag har varit lagkapten i många år och spelande tränare så det är något som bara bubblar ur.

Klarar av pressen

Men det är givetvis bara bra med en rutinerad röst i laget. Just rutinen är kanske damernas starkaste sida i en sådan här viktig match och någon överdriven nervositet har Johansson inte märkt.

–Det märks att alla är peppade. För oss som hållit på ett tag är det väldigt stort men för de som är lite yngre och har karriären framför sig och kanske inte varit i situationen är det annorlunda. Vi som varit med länge är vana vid pressen och med måste-matcher under öspelen, säger hon.

Kvart i fem. Då är alla förberedelser klara. Då är musiken på paus och hörlurarna nerstoppade. Då är Jomalas damer redo för match.

"Jag tror att vi vinner för vi är ett jämnare lag. Vi har färre svackor i vårt spel och högre lägsta nivå"

Fredrik Skogberg

VOLLEYBOLL. Kvart i tre finsk tid. Herrarna har precis lämnat omklädningsrummet och är på väg ut till planen. De vet att det bara är en sak som gäller. Nämligen seger.

–Laget är som det är, säger Fredrik Skogberg. Vi har bara fokuserat på sådant vi kan göra något åt.

De fick den tidiga matchen. Inga långa förberedelser. Inga långtråkiga aktiviteter. Helt enkelt fokus på matchen nästan direkt när de kommer till Uppsala vid 12-tiden.

–Efter det brukar vi ha ganska få aktiviteter. Kanske en promenad i Uppsala och en timme innan start är vi i hallen. I omklädningsrummet har vi ett litet snack och sedan går vi ut i hallen och börjar uppvärmning.

Sedan går de in i omklädningsrummet igen. Har en kort samling och går igenom de sista taktiska detaljer. En kort uppvärmning igen och en snabb genomgång.

–Innan matchen har vi ett sista snack och tar ut startsexan för då har vi sett på uppvärmningen vilka som är hetast, säger Skogberg.

Fokus på spelet

Det är de sista förberedelserna. De små detaljerna. Under veckan har de lagt upp taktiken och i torsdags hade de en något lugnare

träning än vanligt. Det är också lugnet som är lagets styrka.

–De flesta av oss har varit med länge. Det är inte så spännande och vi har spelat öspelsfinal med 200 på läktaren. Jag tror inte nervositeten är något problem för oss.

Men mot tabelltvåan Uppsala räcker det inte med rutin. Det gäller att även ha rätt attityd. Något som Skogberg tror blir avgörande för resultatet i matchen.

–Jag tycker att vi som lag spelar bäst när vi spelar för att det är roligt. Vi ska inte fokusera på resultatet utan på vårt eget spel. Vi är inget trash-talk lag och när vi kommer in i trash-talk spelar vi sämre.

Måste serva bra

Skogberg säger att de vill pressa Uppsala genom sina egna servar så att hemmalaget inte kan avsluta i mitten. Det är så Jomala ska besegra Uppsala. Inte på något annat sätt.

–Det gäller att få övertaget och ser man att något gör ett misstag tittar man honom i ögonen och jublar extra. Det hör till sporten. Men vi ska hålla oss utanför det för

vi är inte bra på det och har negativa erfarenheter av det, säger Skogberg.

Det gäller att satsa på det egna spelet. Det enda som kan ta herrarna till Allsvenskan.

Nilsen klar för Åland United

■FOTBOLL. Åland United har gjort klart med **Elin Nilsen**, 21, som närmast kommer från Östers IF i svenska division I. Det skriver Smålandsposten i sin nätupplaga. Kontraktet sträcker sig över ett år enligt Smålandsposten.

–Jag har besökt klubben och blev imponerad. Det här känns som en chans jag bara måste ta. Klubben fixar bostad på Åland och sedan får jag själv avgöra om jag vill ha något jobb utöver fotbollen, säger Nilsen till Smålandsposten.

Nilsen besökte United i slutet av november och beskrev sig då som en teknisk och anfallsglad spelare. Den här säsongen blev det nio mål på 21 matcher för mittfältaren som även kan spela i anfall. (jl)

► LEDIGA PLATSER

Kanslist

Skolkansliet i Mariehamn har till uppgift att ansvara för övergripande ledning, organisation och förvaltning. Skolkansliet har en central funktion när det gäller att samordna verksamheten vid stadens fyra grundskolor.

Vi söker nu en **kanslist** med en arbetstid på 29 timmar per vecka (80% av heltid).

Till arbetet hör bl.a serviceuppgifter av olika slag, föredragningslistor och protokoll, expediering, arkivering, register, statistik och inköp.

Vi värdesätter organisations- och initiativförmåga. Vi utgår från att du kan arbeta självständigt och är positiv till nya utmaningar.

Kompetenskrav är examen från gymnasialstadiet eller yrkesinriktad grundexamen och arbetserfarenhet.

Vi berättar gärna mera. Kontakta skoldirektör Mari-Ann Kullman, tel. 531330 eller ekonomisekreterare Ulrika Granlund, tel. 531332.

Din ansökan vill vi ha **senast 7.1.2009** under adress: Skolkansliet, PB 5, AX-22101 Mariehamn

MARIEHAMNS
STAD

www.mariehamn.ax

► UTHYRES

Hyreslägenheter på Lotsgatan 8 hus A

Marstad bygger 70 st nya lägenheter i tre 4-5 våningshus på Lotsgatan i Mariehamn. Nu är hus A med 20 lägenheter klart för inflyttning.

Lägenheterna i hus A är inflyttningsklara 1.3.2009.

Lgh typ	storlek	hyra/mån	antal
2 R+KV	48 kvm	518 €	6
2 R+K	56 kvm	594 €	6
3 R+K	69 kvm	718 €	4
4 R+K	82 kvm	787 €	4

Ansökningsblanketter finns att hämta i receptionen i Stads- huset, västra ingången, vardagar mellan kl 10.00 och 12.00 samt på Marstads hemsida www.marstad.ax På hemsidan finns även exempel på ritningar för lägenheterna.

Även de som redan står i stadens bostadskö skall ansöka separat till dessa lägenheter.

Ansökan lämnas i Stadshusets reception eller skickas till FAB Marstad, Hamngatan 8 A, 22100 MARIEHAMN. Ansökan kan även sändas via e-post till info@marstad.ax **Senast 29.12.2008 vill vi ha din ansökan.**

De hyresgäster som utses, kommer att kontaktas per telefon eller mail senast 26.1.2009

Frågor ang ansökan besvaras av Maud Hansen, FAB Marstad, mån-tor, tel 018-12 852, alt e-post info@marstad.ax

Resterande 50 lägenheter i hus B och C kommer att annonseras ut under våren. Mer information om dessa lägenheter finns på Marstads hemsida.

► LEDIGA PLATSER

NORRA ÅLANDS HÖGSTADIEDISTRIKT

Lediga tjänster och arbetsavtal på norra Åland inom barnomsorg och skola

Norra Ålands högstadiedistrikt

1. En tjänst som **specialbarntädgårdslärare** på provår från 15.1.2009 eller enligt överenskom- melse. Tjänsten omfattar arbetsuppgifter i med- lemskommunernas barnomsorg. Tjänsten till sätts under förutsättning att den inrättas. Tidi- gare inlämnade ansökningar beaktas om inte annat meddelas.

Upplysningar: Skoldirektör Inger Rosenberg- Mattsson tel 431580, 0457 5483843 inger.rosenberg-mattsson@ghs.ax

Finströms kommun

2. Ett deltidsarbetsavtal som **vikarierande köksbiträde** för tiden 7.01-31.12.2009.

Upplysningar: Vik. föreståndare Benita Gustafsson tel 41243 / 0457 3823304 kallbo.forestandare@finstrom.ax

Vårdö kommun

3. Ett deltidsarbetsavtal som **assistent inom barn- omsorgen** för tiden 5.1-12.6.2009. Arbetsuppgif- terna är i huvudsak assistent vid daghemmet men även vikariat inom eftermiddagsverksam- heten kan komma på fråga.

Upplysningar: Föreståndare Anne-Marie Alavainio tel 47940 / 040 7372450 solbacken@vardo.ax

Ansökan med CV och behörighetsintyg skall inläm- nas **senast den 29.12.2008**. Den som blir vald skall lämna straffregisterutdrag. Ansökningarna sänds till Norra Ålands högstadiedistrikt, Box 2, AX 22411 GODBY.

► KÖPES

MARKOMRÅDE
i Jomala

ca 3 hektar önskas köpa.
Tel 0457 052 7369

Annonsera i
den tidning
du själv läser!

► LEDIGA PLATSER

ÅLANDS HÄLSO-
OCH SJUKVÅRD

lediganslår följande
ordinarie tjänster att
sökas **senast fredag 16
januari 2009, kl 15.00**

1. Två **sjukskötare** med aktuell place- ring vid kirurgiska avdelningen.
2. En **sjukskötare** med aktuell placering vid IVA/Dialys- enheten.

Ansökan riktas till överskötare Solveig Carlsson som också ger närmare upplysningar, tel. 018-535324, e-post: solveig.carlsson@ahs.ax

Ålands- hälso och sjukvård
Överskötaskansliet
PB 1055
AX-22111 Mariehamn

► LEDIGA PLATSER

lediga platser

Transmar grundades 1960 för att sköta om de krävande transporter till och från Åland. Vår grundidé är att sköta denna trafik åt det åländska näringslivet och samhället så effektivt och ändamålsenligt som möjligt. Koncernen som idag består av Transmar Ab, Ålands Renhållnings Ab och Teknikpartner Ab har ca 170 anställda och en omsättning på drygt 20 miljoner euro. Koncernen har cirka 100 fordon och över 300 olika transportenheter. Till vårt täckande och breda tjänstesortiment hör förutom styckegods-, livsmedels- och termotransporter även bl.a. kurir-, miljö-, terminal- samt tekniktjänster.

Transmar Ab står inför en generationsväxling och söker därför nu till vårt försäljnings- och marknadsteam en

SÄLJARE
AV TRANSPORT- OCH LOGISTIKTJÄNSTER

ARBETSUPPGIFTER

Som säljare hos oss arbetar du med hela säljprocessen, dvs. med allt från marknadsföring och försäljning av koncernens transport- och logistiktjänster till affärsutveckling. Som säljare bygger du upp varaktiga och goda relationer till både större och mindre företag. Du utvecklar samarbetet med våra befintliga kunder men bearbetar också nya företag såväl på Åland som i våra närregioner både österut och västerut.

KVALIFIKATIONER

- du är driftig och har en uttalad vilja att nå uppsatta mål
- du har lämplig utbildning och/eller arbetserfarenhet
- du är kreativ och "ser till att få saker att hända"
- du är van att kommunicera muntligt och har förmågan att uttrycka dig och dokumentera idéer och händelseförlopp affärsmässigt och professionellt
- du har goda kunskaper i datoranvändning, särskilt Officepaketet
- du känner bra till Åland och dess närregioner
- det är en merit ifall du förutom svenska och engelska även kan finska

För mera information kontakta produktionschefen **Tony Saarinen** på telefon 018-27011. Välkommen med din ansökan i form av ett per- sonligt brev, meritförteckning och löneanspråk till e-postadressen tony.saarinen@transmar.fi. Vi behandlar ansökningarna fortlö- pande och ser därför att vi får din ansökan så fort som möjligt, dock senast **29/12 2008..**

transmar
www.transmar.fi

BESÖKSADRESS: VIKINGAGRÄND 6, MARIEHAMN, ÅLAND, FINLAND

► LEDIGA PLATSER

Eckerö Line Ab Oy bedriver bilfärjetrafik mellan Helsingfors och Tallinn. Verksamheten består av både passagerar- och fraktrafik med två fartyg. Bolaget är en del av Eckerökoncernen och baserar sitt trafikkoncept på pålitligt åländskt sjömanskap. Bolagets traditionella pas- sagerarfartyg m/s Nordlandia är på rutten det enda fartyget under finsk flagg, och dess besättning är känd för sin höga finländska servicenivå. Bolaget är lönsamt och har uppnått en stabil position på den konkurrensutsatta Tallinnmarknaden genom sin egen specialise- rade kryssningsprodukt.

Då den nuvarande innehavaren av positionen fortsätter med
nya uppgifter utanför vår organisation, söker vi en

Intendent

till m/s Nordlandia. Intendenten rapporterar till befälhavaren och till VD samt är medlem i både Eckerö Lines och m/s Nordlandias ledningsgrupp.

Intendenten

- har det övergripande ansvaret för en mycket hög standard av kundservice ombord
- leder och utvecklar fartygets passageraravdelning, som består av bl.a. restauranger, barer, butik samt konferens- och hyttavdelning
- har ett direkt affärs- och budgetansvar för sitt område och personalansvar för ca 50 personer per arbetsskift
- koordinerar i många frågeställningar samarbetet mellan fartyget och landorganisationen
- deltar aktivt i Eckerö Lines produkt- och konceptutveckling

Grunden till framgång i positionen utgörs av

- ett genuint intresse och ett "öga" för kundservice, där de små detaljerna utgör grunden för kundnöjdhet
- goda ledar- och kommunikationskunskaper samt ett förtroendeväckande agerande med förståelse för arbetskulturen ombord på ett passagerarfartyg
- vilja och uthållighet att förnya och utveckla både processer och attityder
- en affärsinriktad syn på verksamheten
- tillräcklig kunskap om hotell- och restaurangverksamhet
- goda kunskaper i svenska, finska och engelska

Ytterligare uppgifter ger VD David Lindström, 040-7252165, säkrast den 15.12 kl. 9-10.

Vänligen skicka din fritt formulerade ansökan med CV till ira.kivi@eckeroline.fi senast den 22.12.2008. Alla kontakter behandlas konfidentiellt.

Ett skönare sätt att resa

ECKERÖ LINE

Nyankortsvinnare:
Ari Weckström
Mariehamn
Vinner en Casinolott. Vinsten skickas på posten.

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ ■ Kära personalen på Liscos bokavdelning! Jag är faktiskt ingen spion, jag tycker bara om böcker! Jobbar på färja numera och önskar alla bokhandlar (speciellt dom som jag jobbat på) en riktigt god jul! Puss och kram från **Hedvig Stenros**.

■ ■ ■ Har självgoda Mise-ledningen inte sett sig i spegeln, då de säger det gör inget att kommunerna stiger av. Något är fel – förstår Ni inte! **040**

■ ■ ■ Vem var den svarthåriga snygga sexiga tjejen vid sjukhuset ungefär vid halv 5-tiden Är hon singel? **0400**

■ ■ ■ Kära personalen på Liscos bokavdelning! Jag är faktiskt ingen spion, jag tycker bara om böcker! Jobbar på färja numera och önskar alla bokhandlar (speciellt dom jag jobbat på) en riktigt god jul! Puss och kram, från **Hedvig Stenros**

■ ■ ■ En liten "tävling" så här till jul sku va skoj. Vad tycker du att är den mest idiotiska trafiklösningen i Mariehamn? Miljöidiotisk, eller bara vansinnig. **Nox**.

■ ■ ■ Ålands klagokör kommer att vara i perfekt "harmon i" i kk huset! **050**

■ ■ ■ Var nyktra hela 2009? Ha ha Danne! In your dreams! **0457**

■ ■ ■ Ska vi vara nyktra hela 2009? Men hela den åländska "välfärden" är ju beroende av att vi intar dessa alkoholhaltiga drycker jul **0457**

■ ■ ■ Lägg ned Ålands tingsrätt. Låt allt skötas från Åbo! **040**

■ ■ ■ Årets julkapp: Sund ut ur Mise! Tusen TACK och stor julkram till alla i fullmäktige som tog beslutet! **Sundsbo**

■ ■ ■ Bra Danne! Du kommer att spara så mycket pengar på ditt vita år. Kom också ihåg att de som ifrågasätter ditt beslut har alkoholproblem! **0457**

■ ■ ■ Vägsniglar långsamma i sängen? En sän behöver jag... **0457**

■ ■ ■ Borde inte killen ändå, för sin egen skull, fått ett våltilltaget ovillkorligt straff? **0457**

■ ■ ■ När man är förkyld så kan det hända att man snor saker! He, he! **050**

■ ■ ■ Märkliga amsagor i messaspalten om FS och stadens bumperpolitik. FS inkl. Jansson är ju det parti som mest motsatt sig flera gatuupphöjningar och fått stopp på de värsta misstagen. T ex i planeringen av Ålandsvägen är nu alla planerade upphöjningar slojade. **FSp**

■ ■ ■ Uno hade lagt undan en del sedlar i ett kuvert för att betala in skatten. Hulda fick se kuvertet, tog pengarna och köpte en påls. - Hur kunde du göra så, skrek Uno. - Jag trodde pengarna var till mig, sa Hulda. Det stod ju "Till min skatt" på kuvertet. **0457**

■ ■ ■ Nykertert 2009! Angeläget. Vi antar utmaningen. Kom igen politiker. **L o B**

■ ■ ■ Tycker nog att DS borde lovat att hålla hastighets- begränsningarna i stället. Det är väl där han har problem. **Orolig mamma i Ö.by.**

■ ■ ■ Det blir för dyrt för Finström med "julfelysning" längs gatorna i byn. Släck ner! **Sparsam kommuninvånare**

■ ■ ■ Jag har på 21 år på Åland aldrig känt mig så stolt - som när jag såg Nobels Fredspristagare Martti Ahtisaari. fd President, Ålandsvän och Medmänniska. **Mats G**

■ ■ ■ Tack Nina för din ledare om misshandelsdomen, nu behövde jag inte skriva själv! **0457**

■ ■ ■ Det är nästan så jag inte tror mina ögon, när jag läser i tidningen att dansen på Arken börjar kl 24! Det måste vara för att sälla bort dansarna o få dit mer "drinkvilligt" folk? **040**

■ ■ ■ Men hallå. Va då taskig barn-dom? Bara för att man hade betong i sandlådan när man var barn får man slå ihjäl människor när man är vuxen? **galeit**

man ställa frågan, om nu Jesus en gång finns, vilket dom religiösa påstår, så varför tar han då inte itu med problemen själv?? Bryr han sej inte, eller kanske det helt enkelt inte finns någon.? **0457**

■ ■ ■ Rensar fisk gör bode man o kvinn, men katter som hjälper till med o dra upp flaggan? De vete katten. **mom**

■ ■ ■ Tack Kurt Lind för din insändare. Den var vad många tycker. **Saltvikare**

■ ■ ■ Tingsrätten på Åland dömer ju efter vilken part dom känner bäst privat!! **0457**

■ ■ ■ Jag undrar om de var samma bilförare som åkte fast på Strandgatan som försökte komma upp i 100 på Fiskehamsvägen i torsdags vid 15 tiden. **En som hörde men inte såg**

■ ■ ■ Jämför våra priser! Jo tack! 60 p talgbollar 39 sek på Blomsterlandet! Sparhallen 111 sek. **040**

■ ■ ■ Bra Sundman, att erkänna att du har problem e första steget. **040**

■ ■ ■ Så bra då. Egen lag kan rädda oss från snus. Det vet vi alla att snus är inkörsporten till tyngre droger. Lagstifta omedelbart nu emot alla tobaksprodukter. Man behöver faktiskt inte slaviskt följa guden Euero i alla lägen. Redarna svälter inte ihjäl om dom blir av med den guldkalven. **040**

■ ■ ■ Vad är det för jävla daltande, åker man fast så många gånger för rattfylla dessutom med så höga promillehalter så ska det nog fan inte bara räcka med samhällstjänst och att bli av med en gammal bil som inte ens har något större värde. Nej aldrig mer ett körkort i handen på en sådan människa. Det finns ingenting som säger att det i fortsättningen skall bli någon bättring på fyllekörandet när man åkt fast så många gånger. In i buren på minst 1 1/2 år. **050**

■ ■ ■ Forskning visar att de som inte äter kött kan få nedsatt omdöme och tänkande. Undra på att aktivister attackerar farmare. Leve julsinkan! **Kallå**

■ ■ ■ Medierna framställer ofta makt som nåt eftersträvtansvärt i sig. Märkväl att det ändå är en väldigt liten del av män å kvinnor som vill ha det. Själv anser jag makt som nåt negativt. **040**

NYANS ROS

...till **Renhållningens chaufför** som körde Eckerö fredag 12december för god service. **"Glömsk" rosar.**

...till **Gefoto** för snabb och suverän service.Rosar gör **Kvinnorna på Erkas.**

... och stort tack till **Ytternäs skolas luciatåg** som sjöng så fint för oss på stadsbiblioteket. Tack också till **Kjell och Harriet.**

...till **Birger Bergman** för hans perfekta arrangemang av Luciacupen i Eckeröhallen. Rosar gör **EK-boule.**

... till **Anja, Britt, Carina, Elisabeth, Elli, Gun, Kerstin, Maj, Sigge** och **Sigrun** för den lyckade pyssel-dagen. God Jul önskar **Rangsby skolas elever och personal.**

...till **dagisbarnen på St Märtensgårdens daghem** för deras vackra luciatåg för familjedagvårdarna.

Rätt person på rätt plats

■ **Svar** till Nils Storås insändare i Nya Åland den 11 december och i tidningen Åland den 12 december 2008.

Att Nils Storå som professor i etnologi värnar om sitt ämnesområde är fullt förståeligt. Min roll som landskapsantikvarie och byråchef är att se till helheten och att vi fullföljer det uppdrag som har ålagt oss av vår uppdragsgivare Ålands landskapsregering. Museibyrån arbetar för att stärka kulturarvets ställning som en positiv kraft i utvecklingen mot ett hållbart samhälle.

I sin insändare vill Nils Storå ha upplysningar kring tillsättandet av antikvarietjänsten vid museibyråns byggnadsvårdsenhet. I det sammanhanget vill jag betona att det inte var en etnologtjänst som

blev vakant utan en antikvarietjänst där behörighetskravet är 4 års heltidsstudier med lämplig inriktning samt förtrogenhet med kulturmiljö och byggnadsvård. Till arbetsuppgifterna hör i huvudsak att ansvara för byggnadsminnesvård och bebyggelseantikvariska uppdrag.

24 personer anmälde sitt intresse för tjänsten och den 27 augusti 2008 togs av landskapsregeringen ett beslut att anställa **Johanna Engman** som antikvarie vid byggnadsvårdsenheten. Hon har en magisterexamen från bebyggelseantikvariskt program vid Göteborgs universitet. Jag vill även betona att det i dag arbetar två mycket kompetenta etnologer vid museibyrån.

Viveka Löndahl
landskapsantikvarie

Ordna upp sportkanalerna tack, del 2

■ **Det har** nu gått två veckor sedan min förra insändare angående MCA:s sportkanaler i programpaketet Viasat Guld (VG), och vad har hänt sedan dess?

Det har varit ännu en stympad omgång av Champions League (CL) enligt samma usla och irriterande upplägg som tidigare, dvs med samma matcher i flera kanaler och kommentatorer på diverse olika språk. Dessutom var Viasat Sport 1 utan bild och ljud i cirka tio dagar under denna period. Och då handlar detta bara om de tre sportkanalerna, om det funnits eventuella andra störningar i utsändningarna låter jag var osagt.

Jag tackar för svaret från MCA men är förvånad över att ni verkar hitta mer beröm än kritik i det jag hade att framföra i ärendet.

Tyvärr uteblev svaren på mina frågor, om jag hade velat ställa frågorna till Viasat Finland hade jag gjort det direkt till dem, inte till MCA. Jag är de facto kund hos MCA och ingen annan, mitt avtal för VG-paketet är uppgjort hos MCA och även fakturorna kommer från MCA (varje månad) och därför tjarar jag vidare på er. Om maten är dålig på en restaurang jag besöker vill jag heller inte bli hänvisad till någon grönsaksleverantör, fiskare eller partihandel...

Äntligen kom det även upp

Robbe Sagulin

Ring och tipsa!
0457-313 4444

Julkalendern

Det första ordet i Bibeln.

Bilden klistras in på ruta 22.

Varje dag fram till jul publicerar Nyan en ledtråd till ett ord och en bild. Svaren bildar tillsammans ett grötrim. Med varje ledtråd ges också anvisningar om var bilden skall placeras i rutsystemet. Om du har klistrat alla rutor rätt är rimmet klart tisdagen den 23 december.

Rimmet skall skickas in per post till Julkalendern, Nya Åland, Uppgårdsvägen 6, 22100 Mariehamn eller via e-post; karin.erlandsson@nyan.ax senast 30.12. Alla som skickat in rätt rim (eller en kreativ variant) deltar i utlottningen av spelet i originalutgåva inklusive spelpjäser och tärning. Frågor besvaras på telefon 528 467.

” Julklappstips: Till din fiende, förlåtelse. Till en motståndare, tolerans. Till en vän, ditt hjärta. Till en kund, tjänster. Till alla, barmhärtighet. Till varje barn, ett gott exempel. Till dig själv, respekt. **OREN ARNOLD**

ledare

Karin Erlandsson
Epost: karin.erlandsson@nyan.ax
Telefon: 528 467

Min mening Malin Lundberg

Min billiga bil börjar bli dyr

S om fattig nybakad informatör lät det som en smart idé att köpa syrrans gamla Peugeot den där dagen för snart två år sedan. Försäljaren marknadsförde bilen, som vid tillfället gått knappa 200.000 kilometer, tills hon blev röd i ansiktet och bland argumenten fanns ett om en sprillans ny kopplingsvajer. I min ovisshet tyckte jag att det lät bra. Att syrran just hade bytt en kopplingsvajer som hade gått av gjorde väl bilen lite mer hållbar. Oj så fel jag hade. Det jag borde ha tänkt på när orden ”ny kopplingsvajer” yttrades var den gamla kopplingsvajer som just hade gått av och det faktum att resten av bilen var lika gammal. För sedan dess har del efter del gått samma väg som just den där gamla vajern.

Det började med att bilen betedde sig konstigt när man backade. Ungefär som om en klump snö hade fastnat bakom ena bakhjulet, och man fick gasa på ordentligt för att komma över klumpen. Det gick väl för sig ett tag, tills den dag då bakhjulet vägrade snurra. ”Bromsbackarna” var slut. Morbror var snäll och bytte delarna, och så gick bilen bra ett tag igen.

Sedan började den skramla högt och ljudligt. Det lät som om en 18-åring cruisade på Nygge när jag körde till jobbet. Morbror klättrade ner i smörgjropen och dömde ut ljuddämparen. Tydligen satt den löst. I samma veva blev jag ikörd i en korsning, och hela bakre partiet på bilen skrynklades ihop. Verksamhetskillarna hade den i två veckor, sedan såg den slät och fin ut igen när jag hämtade den.

En vecka senare hade snöklumpen bakom hjulet kommit tillbaka. Den här gången på motsatt sida. Och några dagar senare vägrade hjulet snurra. Morbror skruvade loss däck, och som väntat var det bromsbackarna som gått slut igen. Bara att byta.

Det senaste problemet har varit handbromsvajern. Eller för mig har dess urusla skick inte skapat några problem, inte förrän jag kom till bilbesiktningen. Där visade det sig att handbromsen bara tog på ett hjul, något som tydligen inte är bra. Underkänd stod det på pappret, och det var bara att åka via Daxen på väg hem från jobbet.

I skrivande stund står bilen upphissad på en domkraft någonstans i en verkstad i stan. Vajern byts, jag betalar, och sedan håller jag tummarna för att bilen ska gå smärtlöst några månader åtminstone.

För billig är den inte längre, min gamla pärla som nu är i skriande behov av nya sommardäck.

Rädda ålen! Ät den inte.

Ålbeståndet i världen har på tjugo år minskat med över 99 procent.

Visst finns det anledning att ta bort ålen från julbordet.

Nya Åland skrev i onsdags om att de åländska rederierna kritiseras av världsnaturfonden för att man serverar utrotningshotad ål på julborden. Birka Paradise har redan tagit bort ålen, m/s Eckerö slutar eventuellt servera ål nästa år och Viking Line tog bort ålen från julbordet efter påtryckningarna av WWF.

Ålen är en märklig fisk. Den är ett av planetens absolut äldsta djur. Alla ålar leker och föds i Sargassohavet och färdas över 6.000 kilometer innan de kommer till våra vatten. Att ta sig till Europa tar minst tre år för ålynglen, skriver **Isabella Lövin** i boken ”Tyst hav”. Strax innan ankomsten blir ynglen glasålar. Efter att ha tillbringat många år i Europa återvänder ålen till Sargassohavet - magiskt nog minns den fortfarande vägen som den tog som yngel. Tillbaka i Sargassohavet leker den, på okänt djup eftersom ingen hittills sett än ål leka, och dör slutligen.

Världens äldsta dokumenterade ål, skriver Lövin, blev 84 år och levde i ett akvarium. Det lär ha funnits en som levde i en brunn och blev åtminstone 135 år.

Det är svårt att plantera ål. De ålar som fångas i Europa och planteras i Östersjön hittar inte tillbaka till Sargassohavet då det är dags. Ålar som transporteras omkring i Europa med flyg och bil hittar inte tillbaka till Sargassohavet där de fortplanter sig. Att få fler ålar i Östersjön går alltså bara på kort sikt, på längre sikt förvärras läget. Försöken att odla ål har också misslyckats. Det är dyrt och omöjligt, ingen har hittills lyckats.

Lövin skriver: ”Ska denna otroligt märkliga varelse leka - och födas - ska det vara i ostördhet tycks det, på ett visst djup, vid ett visst vattentryck, i en viss salthalt, i en viss temperatur, vid ett viss näringsinnehåll, helst vid fullmåne, och helst vid Sargasso. Annars får det vara.”

I ljuset av kunskapen om ålen är det minst sagt förbluffande att WWF kan redovisa för svar av restaurangerna som: ”Ålen hör julen till och våra kunder frågar efter den. Det väger tyngre än att den är rödlistad”.

Ålen har, det upprepas nu för att säkert alla skall förstå situationens allvar,

Försvinnande god. Ingen annan fisk i Europa fiskas så intensivt som ålen. Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

minskat med 99 procent på tjugo år. Ålen är utrotningshotad och beståndet är i ett mycket allvarligt läge. Då borde ingen frossare täckas säga att det hör till hennes traditioner att äta ål och därför har hon rätt till det. Så egoistisk får ingen vara.

Ett annat argument från restaurangernas sida har varit att krögarna inte vetat om att ålbeståndet är hotat. I så fall måste de krögarna ha levt i en burk de senaste åren.

Över huvud taget bör det ringa varningsklockor när man nuförtiden väljer och äter fisk. Många arter är utrotningshotade, nu för tiden bör det höra till alla krögares och restaurangcheferns ansvar att hålla reda på vilka fiskar som är okej att köpa in och servera.

Därför har Bengt Mattsson, inköpschef för Vikingrestaurangerna, en poäng då han något uppgivet säger ”Vilken fisk skall vi sist och slutligen servera?”.

Numera är det svårt att äta. Tonfisk, torsk, svärfisk och sjötunga är utrotningshotade och bör inte hamna på en tallrik. Dessutom skall du som konsument också hålla reda på om laxen kommer Atlanten

och om rödspättan är fångad med trål, då är de utrotningshotade.

Sik, röding och makrill är arter som är hotade av utfiske eller där fångstmetoderna är skadliga för miljön.

Visst är det svårt att vara konsument, men vem har sagt att det skall vara enkelt. Att vara människa handlar inte bara om privilegium, det handlar också om att ta ansvar. Just nu, inför jul, handlar ansvaret om att skippa ålen på det julbord där den till äventyrs serveras.

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981. Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag. Medlem av Tidningarnas förbund. Kontrollerad upplaga 2007: 7.285 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.

REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:
Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.7.2008

Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 € +Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L ¹⁾ 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 ¹⁾ → 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 → 00.45 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck./bilj.försäljn. ej kan garanteras

1) Reservation för charteravgång på Galaxy den 12.12.2008
Kontakta vår resebutik gällande jul- och nyårstrafiken

www.tallinksilja.fi

Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00–21.00
(1,64€/besvarat samtal + alltid lna/msa)

Check-in senast 30 min.
före avgång

Sthlm - Mariehamn - Tallinn						
18.00	–	00.50	➡	01.00	–	10.00
10.00	–	05.00	➡	04.50	–	18.00

Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi
tel 16 711 el. 06001 74552
(1,64 €/besvarat samtal + alltid lna/msa)

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 8.4.2009

Rosella måndag–lördag

M:hamn	Kapellskär	Stockholm
08.00	→	09.15 ca 10.45 C
16.00	→	17.30 ca 19.00 C
15.30	←	12.00 10.10 C
22.00	←	19.00 17.10 C

Rosella söndag

M:hamn	Kapellskär	Stockholm
12.00	→	13.15 ca 14.45 C
18.30	→	19.30 ca 21.00 C
17.30	←	14.00 12.10 C
23.00	←	20.00 18.10 C

Avvikelser under jul- och nyårshelgerna: Ingen trafik 24–25.12.2008. 26.12.2008 avg Mar 07.30, ank Kap 08.30, Avg Kap 09.00, ank Mar 12.00. Avg Mar 18.30, ank 19.30. Från Kap 20.00 ank Mar 23.00. 28.12.2008 avg Mar 07.30, 12.45 och 18.30, från Kap 09.00, 15.00 och 20.00. 31.12.2008 avg Mar end 08.00 och från Kap endast 12.00. 1.1.2009 avg Mar 18.30, ank 19.30, Avg Kap 20.00, ank Mar 23.00. 4.1.2009 avg Mar 07.30, 12.45, 18.30 samt från Kap 09.00, 15.00 och 20.00.

Rosella trafikuppehåll 7–16.1.2009: ur trafik 6.1 kl. 22.00, åter i trafik 17.1 kl. 08.00.

Åland–Stockholm dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L	→ 06.30
04.35 M	→ 09.40
09.55 M ¹⁾	→ 15.30
14.25 M	→ 18.55
14.10 M	← 07.45
23.35 M	← 16.45
07.45 M	← 18.00 ¹⁾
03.20 L	← 20.10

1) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information

Åland–Finland dagligen

ÅLAND	ÅBO/H:FORS
03.30 L	→ 07.35 Åbo
14.25 M	→ 19.50 Åbo
23.45 M	→ 10.00 Hel
14.10 M	→ 08.45 Åbo
01.00 L	← 21.00 Åbo
04.25 M	← 17.30 Hel

M= Mariehamn
L= Långnäs

Jultrafik: Uppehåll efter ank till Åbo resp Sto 24.12.2008. Trafiken återupptas 26.12.2008 kl. 07.45 i Sto och 08.45 i Åbo. Uppehåll efter ank till Hel resp Sto 24.12.2008. Trafiken återupptas 26.12.2008 kl. 16.45 i Sto samt 17.30 i Hel.

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ordinarie avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE

Storagatan 2, tel 260 11, bokn 262 11
www.vikingline.ax

LÖRDAG 13 DECEMBER 2008

| **dagens ålänning** |

”Jag ska på dubbelbröllop”

Dagens ålänning **Kaj Himberg** hittar vi i julstöket på Torggatan i Mariehamn.

Själv pustar han ut med lite fönstershopping utanför Zeipels innan han ska ge sig i kast med den äkta varan.

Är du ute och julhandlar? –Både och skulle man nog kunna säga. Jag ska just gå in och handla med frun.

Jag ser att du har arbetsstället på. Har ni blivit lussade för idag på jobbet?

–Nej, jag har inte blivit lussad för på något sätt. Men frun berättade att de blev det på Posten.

Inte ens glögg och pepparkakor?

–Nej, inte ens det.

Ska du titta på Ålands Lucia i morgon?

–Nej, jag kan inte för jag ska på dubbelbröllop till Breidablick i Finström.

Jaha, vem är det som gifter sig?

–Jag är morbror till den ena.

Julhandel. Efter en dag på jobbet i VVS-branschen gör Kaj Himberg stan. En och annan julklapp ska inhandlas innan det bär av hem till Finström.

Har du något speciellt uppdrag på bröllopet?

–Nej, jag ska bara komma dit som gäst.

Bor du också i Finström?

–Jo, jag bor i Markusböle.

Då är du förstås intresserad av fotboll, eller?

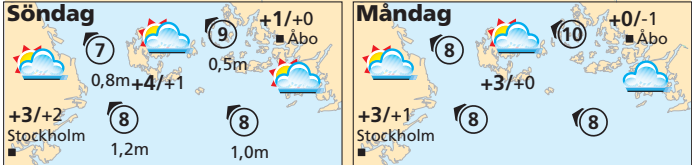
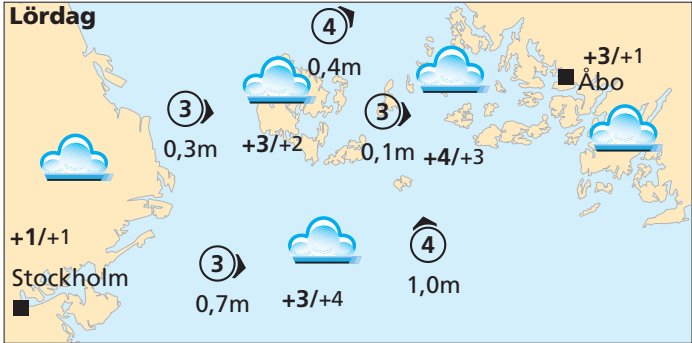
–Nej, faktiskt inte. Jag slutade med sport för många många

år sedan. Det är bara sorger och bekymmer.

Till sist, vem går din hälsning till?

–Då vill jag hälsa till familjen och mina jobbarkompisar på VVS Eriksson.

Text & foto:
MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax

I går kl 14				Max/min temp. 5.12 - 12.12. klo 8			
	temp.		moln.	max.	datum	min.	datum
Jomala	+4			+4,2	9.12.	-1,5	8.12.
Åbo	+1			+4,0	9.12.	-4,6	8.12.
Helsingfors	+2			H:fors	+3,7 11.12.	-3,8	8.12.
Stockholm	+3			*=Dagar saknas temp. moln.			
Vattenståndet i går kl 14				För ett år sedan			
Föglö +20 cm		Åbo +17 cm		Jomala	-1		
Solen i dag				Åbo	-2		
Upp		Ner		Helsingfors	-2		
Mariehamn	9:37	15:32		Utomlands i går			
Helsingfors	9:18	15:12		Köpenhamn	+2	Madrid	+7
Stockholm	8:38	14:47		Oslo	-2	Rom	10
				Bryssel	+1	Aten	17
				Moskva	-1	Las Palmas	20
				London	+4	Phuket	30
				Paris	-0	Peking	+3

METEOROLOGISKA INSTITUTET
Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

| **dagens rätt** |

Lutfisk

Räkna med 500 - 600 g lutfisk per person
50 gram smör
0,5 dl mjöl
5 dl mjölk
en aning riven muskot
salt och peppar
1 paket bacon
ärter på burk

Öppna paketen och lägg fisken i en hink med kallt vatten. Byt vatten några gånger så luten lakas ur. Tag upp bitarna, låt dem rinna av och rada tätt i en ugnsfast form. Strö på 1 msk salt/kg fisk. Täck med aluminiumfolie och koka i 200 graders ugn ca 40 minuter. Gör en vitsås på smör, mjöl, mjölk och kryddor. Strimla baconet och fräs det knaprigt i stekpanna. Värm ärtarna med spad i en kastrull. Servera fisken med kokt potatis, sås, ärter och bacon.

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

Burk fylld med Totto Eckermans ekologiska honung 38€. Träsked 4€

JUDYS
HANTVERK & INREDNING
Köpmansgatan 11, Tel +358 (0)1819 988
Öppet: vardag 9–20, lördag 10–16
www.visitaland.com/judys

Kaffe servering
SALT
KONSTHANTVERK
Sjökvarteret Tel 21 505
vard 10-20, lörd 10-16, sön 12-16

NYTT!
Nostalgi barnservis i porslin
MEMORIES
Flera delar
Du är hjärtligt välkommen till
EL SHADDAI
Norra Esplanadgatan 4, tel 19 077

TILL SALU!

Snart färdig, stor, arkitektritad, exklusiv och varm
STENVILLA
i Sviby, Jomala (Norra Bergshöjden), Riäkersvägen 2
HUSVISNING SÖN. 14/12 kl 12-16
VÄLKOMMEN!
Även privatvisning enl. ök. och info.
Kontakta 0457 343 4249

www.lujakivitalo.fi

FIRST CLASS - WHEELHOUSE - FANTASY-
December Erbjudande
25%
Rabatt på alla:

Bestick & tillbehör
HardangerBestikk
Måndag-fred 12.00-20.00 • Lörd 11.00-16.00
Söndagsöppet 12-16
Strandgatan 8 • Mariehamn

DO
ÅLANDS DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN
Du hittar oss på
www.doaland.ax
eller ringer oss på
tel 25 565

www.renasmorjan.com

Menskopp Lunette 29,90€

Jag säljer även biologisk hudvård och makeup.

Miina Fagerlund
Tel 0457 3425119

VÄGEN TILL ETT NYTT DRÖMHUS
Hittills har närmare 30 000 familjer hittat sin husdröm hos oss. Hur vill du att din dröm ska se ut?

LÅGRE KOSTNAD - RIKARE LIV
Hämta prislista på alvsbytafo.fi
LOKALKONTOR: STORAGATAN 18, TEL. 22 725 EL. 0400 515 831, 040 590 8333

13.12. No Comments i nattklubben
Moonlight i restaurangen (abonnerad till 24.00)

ARKIPELAG
www.hotellarkipelag.com